

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FE-
DERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
"KOVA"
Išleina kas Pėtnyčia. Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 18.

Philadelphia, Pa., 6 d. Geguzio (May), 1910 m.

Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS.

ĮVAIRŪS STRAIPSNIAI.

J. B. S.	Niekšystė, ar nežinysta.....	217
P. Norkus	Darbininko sveikata.....	218
P. Kietis	Kam klaidos atleistos, o kam ne.....	219
J. B. S.	Paryžiaus Komuną.....	220
P. Silpnutis	Kapucinas Amerikoje.....	221

SAJUNGOS REIKALAI.

Sekretoriaus pranešimai.....	222
V.K. Referendum No 7.....	222
„ „ „ No 8.....	222
Neįvykdomi sumanymai.....	222
Pran. Centro raštin. LSPD.....	223
Darbininkai pasirengę ir tt.....	224

BELETRISTIKA ir POEZIJA.

Šmilė	Dingo.....	225
Posmyla	Ar jaus nuvargus širdis.....	226

LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ.....	227
--------------------------	-----

DARBININIKO KRONIKA.....	226
--------------------------	-----

KORESPONDENCIJOS.....	227
-----------------------	-----

REIKALAUJA DARBININKŲ.

In geležies liejimo dirbtuvė; geras užmokejimas; darbas visados ir labai pigus pragyvenimas.

Kreipkitės prie
Stanley G. Flagg & Co.
Stowe, Pa.

40 myliu nuo Philadelphia. Imk Philadelphia Reading arba Pennsylvania treina in Pottstown, Pa.

Tikietas prekinoja tik \$1.00.

ANT PARDAVIMO

1708 So. 2-nd St.

Tris didelį Stora, mūrinius gyvenimui namas, didelį švieslaid dubeltavali langais, atskiros įėjimai duris į užpakalį ir gyvenamus rūmus. Apart Story, 10 gražių rūmų, gražioj Lietuviais apgyventoj vietoj. Su pulkais įrengimais Storas del ICE CREAM IR KENDŽIU ir pusanro arklio spēkos gazini-Indžinas.

Parsiduoda už prieinamą prekę.
Kreipkitės prie:

J. Rhea Craig Jr.
3-rd and Tasker Sts.
Philadelphia, Pa.,

Pajieškau.

Savo vyro Juozapo Lukšio. Paeina iš Kauno Gubernės Panevėžio pavieto Klavainiu parapijos Gitančių sodžiaus. Prasišalino nuo manęs jau keturi metai iš Brooklyn, N. J. Turiu prie jo labai svarbų reiklę, meldžiu atsišauti, ar kas žinotų apie jį pranešti ant šio antrašo:

Miss P. Lukšas, 427 S. Fegurova St., Los Angeles Cal.

Juozas Lukšas gali atsišaukti ir ant šito antrašo:

Mr. Haas John B. Atty, at Law 529 Merchants Trust Bldg, Los Angeles, Cal.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor J. GRINIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse sviete	
One year	\$2.00	Vieniems metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

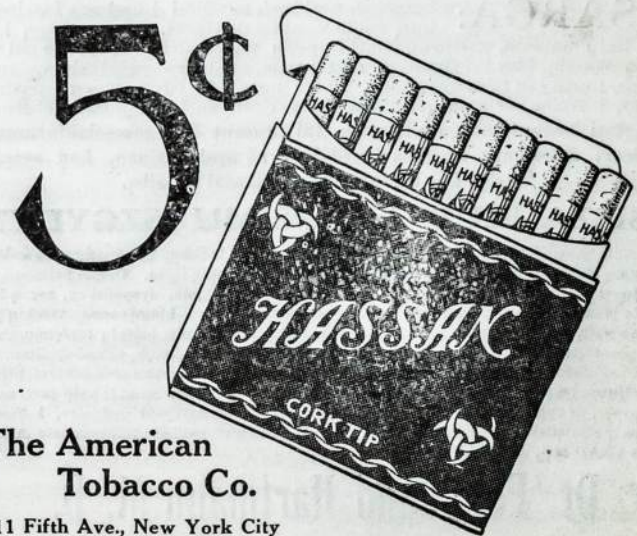
"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Telefonas, Keystone, Main 2958.

HASSAN

Korkiniais špicais
CIGARETAI

Pamąstyk apie juos! Dešimts Korkiniais Špicais cigaretų, iš gerai prinokusių sveikų tabako lapų už 5 centus! Didelę svarbą ir atydą dėk ant tų cigaretų. Jų gerumą liūdija daugmetis išgyvenimas, patyrimas išdirbime ir tikrumas tavoro. Parsiduoda kiekvienoj krautuvėj.

The American Tobacco Co.

111 Fifth Ave., New York City

| Skaitytojus.

Gerbemieji! kurių prenumerata dar likosi neatnaujinta, malonėkite nevilkinti, bet prisijūsti užmokestį atnaujinimui idant nesutrukdytų laikraščio siuntinėjimas.

Kovos administracija.

Visiems zinomas FERDINAND HARTMANN M. D. Garsusis New Yorko Daktaras sako:

Kad sergi, jau nesivargyk ilgiau; atėik ar parašyk, išgydysiu tave!

Per 30 metų daktaravęs,

tyrinėjęs medicinos mokslą ir gyduolių veikmę, kurios geriausia gydo žmogaus kūną. Pabaigęs universitetą per 20 metų gydžiau Didžiamjam New Yorke **Vyrus ir Moteris** ir išgydžiau greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui studijavau metodą Paryžiuje, Londone, Berlyne ir kitur, surasdamas naujausias gyduoles išgydymui visokių ligų. Sugrįžus iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmsėdžiu; o dabar užkviečiu sergančius su visokiomis ligomis, nes paaukauju visų savo mokslų sergantiems.

Sveikus mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes **BE SVEIKATOS NERA LAIMES** ne darbininkui, nė biznieriui.

Dr. Ferd. Hartmann

PROGRESAS MEDIKALISZKAM MOKSLE!

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tēmija į medicinos mokslo progresą, katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gyduoles ne naujausio būdo, nes naujausi medicinos pagerinimai tokiems daktarams nežinomi yra. Ar tai jie užmiršo ar nenori žinoti, netēmijant į mokslą, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS IR SZALTINIS SVEIKATOS.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMUI GYDUOLIUI!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos, už tai ir daugiausiai sergančių išgydau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galū tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis, nesiduok suvilioti humbugo Institutui, kurių valdo visai ne daktaras, bet šarlatanų kompanija; kaip matoma, galėjo surinkti kuponu paveikslėlius iš tabako bei nuo cigarečių pakelių, buk tai išgydytų, su mirusiojo daktaro paveikslu viduryje. Daktaras, kurio jau nėra ant svieto, nieko negali išgydyti; o geras-tėisingas daktaras, kuriam sarmata su apgavikais draugauti, tai jiems nebenaus. Kad apginti žmones nuo suvadžiotųjų, tai prašant draugams-daktarams, ir teislingiems žmonėms, kuriuos išgydžiau, aš apsigarsinau, kad sergantį žinotų, kur atrasti tikrą sveikatą pagelbą.

ATSISZAUKUSIUS APSIMU ISZGYDYTI

Renmatizma, skaudėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbtimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, inkstų ir plaučių ligas. Greito pailsimo, sunkaus kvėpavimo, slogų, ir nušilpnėjusius vyrus. Didelio supykimo, dyspepsijos, nervų ligos, t-lypi nuo jaunystės klaidų, įgautų neveikumų, sėklos nubėgimo, blogų sąpnų, visokių užkrečiamų s'aptų ligų. Telp-pat MOTERŲ: skausmingų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbos ir visokių moteriškų ligų; neatbokit kad kiti daktarai jums nepagelbėjo, aš kad apsimu, tai ir išgydysiu sveikas ir užsienėjusias ligas. Geriau, kad iš karto jas mane atsisauktum, pirmlan negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai. Rašyk kaip moki ir kaip janti neveikumas savyje, aš suprasiu, išlirsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausio išradimo, o apturėsit sveikatą, bė ekirtumo kaip toll gyvenate AMERIKOJE, KANADOJE, ANGLIJOJE ir kitur.

ADRESAS: Dr. Ferdinand Hartmann M. D. 218 East 14-th st., New York N. Y.

Ofiso valandos kasdien nuo 11 iš ryto iki 1, nuo 2 iki 5 val. po pietų. Šventadieniais nuo 10 iki 1. Vakaris Panedėlyj ir Pėtnyčioj nuo 7-8.

“VISUOMENĖ”

Eina syki į mėnesį. Statosi sau tikslu suspiesti apie save susipratusius arba tebesusiprantančius nuoseklaus visuomenės demokratizmo šalininkus, bendrai pasiaiškinti įvykstančias mūsų gyvenime permainas, išsidirbti bendrą jiems visuomeniniai-kultūrinio darbavimosi būdą.

Kaina: metams 3 rub., pusmečiui 1 rb. 55 kap., 3 m. 80 kap.. Atskiras numeris 30 kap. UŽSIENIUOSE: metams 4 rub., pusei metų 2 rb., 3 mėn. 1 rub. 20 kap.

Redakcijos ir administracijos adresas:

Vilnius: Užupio (Zarečnaja) g. 16 b. 26.

Nepamirškite “Kova” skaityti!

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS “RANKPELNIS”

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas savaitė. “RANKPELNIS” stovėdamas ant darbininkų reikalų sargybos, rūpinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose. “RANKPELNIS” tilpsta apart žinių ir mokslinių straipsnių, apsakos, statistikos ir t. t. In šiu skyrų rašo žymesnieje Europos lietuvių rašėjai. “RANKPELNIO” kaina: metams 1d. 5c, pusei metų 75c, trims mėn. 40c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

“Rankpelnis” Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaujamas numerio pažifūrci įdėkite stampą už 2c.

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškumą, išgydyti nuo užnuodijima kraują arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai įgautas lygas, strictura ir vysas vyrų lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsdydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečėtita konverta. Nesiusk nekokiū piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponu, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago: Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš noriečjau jog Tamista prisustumei man vysai dykai vėna jusu knyga del viru.

Vardas..... Adresas:..... Steitas.....

AR

ROOSEVELT... zidentas... bėtojas... pasirodymo pa... profesoriams ir... vo pažvalgas li... Kalbėjo š... rial yra ex-so... mus skaitlius... svečias tarp p... cijalistiškos fil... Savo kalb... nežinia apie d... vystymosi bėg... Privalon... p. Rooseveltas... ninku tųjų gi... bet p. Rooseve... to, dėlko priva... ninku tų įrank... užsipuolė ant s... dančias pasekn... no socializmo... giau pikto, lai... ikišiolalkinių... Tas savo į... susirinkimą su... negilesnę tur... žmogelio arba... ka šmeižti ir n... p. Rooseveltas... klaidingumą, nes viešpatauj... vainiką, o sav... to. Bet panaš... slo teoretikai... šiandieninio m... kartodamas pa... ir yra priešu ž... Pavyzdžiu... kraštutinis soci... voką apie drau... tik vienas soci... tojas įrankių li... įrankiai neprig... todami, negi už... viską gerai žin... turi būti. Jeig... ras Didysis! Sorbonos k... nose iš p. Roose... mas savo kalbą... ir šiandien ame... mistru, ar gube... valdžiu valdon... porte, kaipo di... gu, kad paleist... tį atlyginimą, l... krujų čia Rosse... socialista, jeig...

AR NIEKŠYSTE, AR NEŽINYSTA?

ROOSEVELT'AS, «garsusis» buvęs Jungtinių Valstybių prezidentas, «didis» naikintojos liutų ir meškų, garsingas «kalbėtojas», apsilankęs Francūzijos sostinėje taipgi neapsiėjo be pasirodymo paryžiečiams su savo prakalba. Sorbonos auditorijoje profesoriams ir studentams pasakė savo prakalbą, išreikšdamas savo pažvalgas link drauginio gyvenimo.

Kalbėjo šalyje, kur ministerių pirmininku ir tuli gabinėto nariai yra ex-socijalistai—radikalai, kur parlamento suoluose sėdi žymūs skaitlius socialistiškų atstovų; kalbėjo kaip universiteto svečias tarp profesorų, kur randasi daug šalininkų ir pasekėjų socialistiškos filozofijos.

Savo kalboje ponas Rooseveltas aiškiai parodė savo stambią nežinią apie darbinikišką judėjimą ir apie drauginio gyvenimo vystymosi bėgi.

«Privalome sandarbininkauti su kiekvienu žmogumi» — sako p. Rooseveltas, — «linkmėje, idant vartotojas įrankių liktų savininku tųjų gi». Taip, tai tas yra socializmo siekiu ir uždaviniu, bet p. Rooseveltas neišdrįso, o gal nenorėjo viešai parodyti to fakto, dėlko privalome stengtis, idant įrankių vartotojas liktų savininku tų įrankių. Atpenč su visa savo nuožmia neapykanta jis užsi puolė ant socializmo. «Nėra žodžių, kad išreikšti, kokias žudančias pasekmes turėtų visuomenei priėmimas *logiško* ir kraštutinio socializmo», — šaukia p. Rooseveltas. «Tas atgabentų daugiau pikto, labiau nupuldintų ir sunaikintų negu kokia-nors iš ikišiolaiškinų drauginių sistemų».

Tas savo pažvalgas išreiškė p. Rooseveltas prieš mokslo vyrų susirinkimą su tvirtu «persitikrinimu», bet tokie žodžiai nė kiek negilesnę tur prasmę, negu kad žodžiai paprasto nesusipratėlio žmogelio arba darbininkų luomos išsiliuosavimo prieš, kuris moka šmeižti ir niekinti, bet neprirodyti savo žodžių tikrumą. Jeigu p. Rooseveltas galėtų prirodyti bent vieno iš savo tvirtinimų neklaidingumą, beabejo liktų «genijumi», kokio da žmonija neturėjo, nes viešpataujantieji ir valdonai suteiktų jam nemirtingos garbės vainiką, o savininkai produkcijos įrankių iškeltų jį ant aukso sosto.

Bet panašius tvirtinimus seniai jau sumušė drauginio mokslo teoretikai, kurie prirodė, kad panašūs tvirtinimai neišlaiko šiandieninio mokslo kritikos. Bet p. Rooseveltas kalbėdamas arba kartodamas panašias nesuomones parodo, kad arba visai to nežino ir yra priešu žmonijos evoliucijos, arba kad yra demagogu.

Pavyzdžiui, ką p. Rooseveltas supranta po žodžiu *logiškas* ir *kraštutinis* socializmas? Jeigu jis suprastų arba turėtų kokią nuovoką apie drauginio gyvenimo mokslą, suprastų irgi tą, kad yra tik *vienas* socializmas ir tas socializmas reikalauja, idant vartotojas įrankių liktų tų gi įrankių bendru savininku, t.y. kad darbo įrankiai neprigulėtų tiems, kurie liepia juos vartot, patįs jų nevertodami, nėgi už savo pinigus jų neigydami. Jeigu Rooseveltas tą viską gerai žino, bet sako ką kitą, tai koku bjauriu melagium jis turi būti. Jeigu gi nežino — tai kaip gi navyšku yra tas Teodoras Didysis!

Sorbonos klausytojai tatau žinojo, ir nevienas šypsojosi sau po nose iš p. Roosevelto kalbos mokslingumo, kuomet toliaus tęsdamas savo kalbą buvęs Jungtinių Valstybių prezidentas, — kurį ir šiandien amerikiečiai nežino kuo padaryti: ar naujorkiniu burmistru, ar gubernatorium, ar kongresmonu, ar senatorium, ar patvaldžiu valdonu, ar pastatyti į vietą «Laisvės» stovylos Naujorko porte, kaipo dievą—stabą — kalbejo: «Negalima to vadinti teisingu, kad paleistuvis, tinginys, prasižengėlis ir netikėlis imtų tą patį atlyginimą, koki gauna žmogus darbštus, doras ir gabus». Ištikrujų čia Rooseveltą reikėtų palaikyti už tikriausį marksistą ar socialistą, jeigu galima būtų tikėti, kad jis supranta, ką sako. Ar

gi koks nors socialistas skelbia ką kitą, kaip tik tą teisybę, idant kiekviens imtų lygų atlyginimą pagal savo darbo naudingumą. Ar gi socialistai ne taip pat sako apie ta sistema, kuri tinginiams, paleistuviams, piktadariams leidžia plaukioti turtuose, o tiems, kurie viską išdirba skęsti skurdo purvuose? Taip, ponas Roosevelt! *suum quo!* Socialistai reikalauja, kad atiduoti tam tą, kas kam teisingai priklauso. Ar p. Rooseveltas kalbėdamas apie atlyginimo lygybės neteisingumą pamislįjo, kad šiandien doras, gabus ir tesingas žmogus, dirbantis per dienų dienas, nuo tamsos ligi tamsai, nieko daugiau apart skurdaus pragyvenimo negauna, o tinginiai, ką vaikosi po Afrikos raistus liutus ir bezdžiones, ką girtuokliauja, šampaną laistydami žėrinčiuose auksu rūmuose, tūkstančius aikvoja savo ištvirkimo bei smagumynų dėlei.

Ne socializmas, bet gi šiandieninė kapitalistiška sistema šiandien daro tą neteisingumą, kad tie, kurie tveria pasaulio turtus, gauna skurdą ir mirtį, o nenaudėlis, tinginys būva augštai statomas ir daugiau guodojamas negu naudingiausias žmonijai darbininkas, kad doras žmogus savo kovoj už būvį tur pasiduoti niekšams, kurie tik sutaiso kriminališkus kodeksus tiems, ką netur tiesos kumščio spėkoj.

Rooseveltas gi pasakoja, kad tą viską daro socializmas, kuriam da niekšų kumščio spēka neleido gyveniman įeiti. Čia tik gali būti p. Roosevelto demagogija arba niekšystė, liepanti meluoti ir dagi taip paikai meluoti.

Savo kalboje niekino socialistus užtat, kad tie auklėja klesų kovą, kad kursto darbinikišką luomą prieš kapitalo savininkus. Argi ištikrujų p. Rooseveltas yra tokiu tamsunu ir nesuprantančiuoju savo nesuomonių. Juk peikia darbo atlyginimo neteisingumą ir tuo pačiu laiku niekina už stengimąsi tą neteisingumą pašalinti. Nejaugi ir to negal suprasti, kad darbininko ir kapitalisto reikalai skirtingi ir nesutaikomi patol, pakol produkcijos įrankiai bus rankose tų, kurie jų nevertuoja, bet paima visus produkcijos vaisius, leisdamas produkcijos įrankių vartotojui palaikyti reikalingas produkcijai darbo spēkas. Ar gal jis manyti, kad už darbą atlyginimo nelygumas gali būti prašalintas koku-nors kitu keliu by tik ne darbininkų luomos savo klesos reikalų supratimo plėtojimu? Beabejo. Nes suprasdamas arba norėdamas tat suprasti jis nebūtų pripasakojęs tokių nonsensų. Neįeinant į tat, koku būdu tas žmogus iškilo taip augštai draugijoje, reikia tik stebėtis buržuazijos aklumu, kuris jai neleidžia pamatyti tikrame pavidale ar tikroj jo esybėj to žmogaus, kurį «vieša opinija» gerbia lyg kokią akmėninį idolą, nors jame nieko gerbtino nesimato.

Bėdini kapitalistai, ir tokiu keliu da jie bando daryti sau kelią į ateitį; tokiu būdu p. Rooseveltas mėgina sau daryti kelią prie prezidentūros Jungtinėse Valstybėse, pamiršdamas ir tai, kad jau ir Amerikoje net tokie kapitalistų bičiūliai kaip Civic Federacijos vice—pirmsėdis Samuel Gompers prieina prie pesitikrinimo, jog ta tvarka, kokią p. Rooseveltas laiko už teisingą gyvuoti negalės ilgai. Jeigu jau p. Rooseveltas pats nieko neišmano, lai bent pasiklausia S.Gomperso, ką reikia manyti apie socialistus, o štai ką tasai kapitalistų sąjungos narys sako: «Visų Amerikos darbininkų akįs atkreiptos į Milwaukee». Ir toliaus«Pasipiktinimas žmogaus, kuris dirba ir yra pajuokiamu per teismą, pamirštu per kongresą, apiplėšiamu per trustus ir kitas pramonijos įstaigas, pereina ribas. Jis nesisvarstydamas balsuosias už socialistiškus kandidatus, kad nors ir nesutiktų su galutiniais jų principais. Geriau būti su minia, kuri stoji žmonių pusėje, negu su politikierių šaika, kuri pasirodė apmokamais išnaudotojų tarnais ir sykiu visuomenės gerovės pardavikais». Neabejotinai p. Rooseveltas ir p.S. Gompersą turės priskaityti prie socialistų, klėsų kovos auklėtojų.

Oi kaip žemai gal greit pulti tas iškeltasis ponas Rooseveltas!

J.B.S.

DARBININKO SVEIKATA

Pagal Dr. A. Kats'a

— Parašė —

P. Norkus.

—o—

(Tąsa.)

Išvedinimas.

Kuomet mažesni kambariai ar jų mažiau, kuomet juose gyvena daugiau žmonių, tuomet labiau reikia kambarius išvėdinti, tai yra — prašalinti iš kambarių pagedusį ir iškvėpuotą orą ir įleisti tyro oro. Tyras oras taip lygiai žmogui reikalingas, kaip ir valgis ir gėrimas. Ypatingai tyras oras reikalingas vaikams, kurie augdami ir vystydami savo organizmą, labiau linkę apsirgti, negu kad suaugę žmonės. Ir be to vaikai labai daug praleidžia laiko kambariuose, ypatinai žiemą.

Dėlto tai tankiai ir ilgai reikia laikyti atidarytus langus. Ypatingai tą reikia daryti mieguimiuos po atsikėlimo ir prieš einant miegoti. Gerai išsivėdina kambaris, kad atidaromas langas ir priešinės duris. Ypatingai ilgai reikia išvėdinti tuos kambarius, kurių langai išeina į kiemą, kuriame nėra oro judėjimo.

Jei kambariai prirūksta iš virtuvės arba juose jaučiasi kvapas nuo taisyčių valgių: kopustų, morkų ar sudegusių taukų ir kada kambariuose džiovinamos drapanos arba prirūkyta, ar paprastai pagadytas oras nuo daug žmonių, esančių kambariye — tada išvedinimas kambarių būtina reikalingas. Taip pat laike kurenimo pečiaus yra gerai langą laikyti praviru, kad apsisaugoti nuo smalkų.

Sunešiotos apatinės drapanos neturi turėti vietą mieguimijje: jos džiūdomos išdalina prakaito ir purvų dalis, kurie ir teršia kambario orą.

Miegamojo kambario langai neturi turėti vilnonius užtiesalus. Miegauimijje neturi būti joki kilimai (divonai), bet grynios grindys. Kilimuose susirenka labai daug dulkių, kurios vaikščiojant pakyla ir teršia orą. Miegauimą reikia tankiai, jei jau neišmazgot, tai nors šlapia mazgote iššluostyt grindis.

Kambariu apšildymas.

Kurenimas pečiaus nėra jau taip paprasčiausiu darbu, kaip nekuri mano. Kurent reikia mokėti; jei norima sukurent kuomažiausiai malkų ar anglių ir apturėti konodaugiausiai šilumos. Apart to nemokantis pečių kurent prileidžia pilną kambarį smalkais. Miestuose daugiausiai vartojami holandiški ir geležiniai pečiai. Holandiški pečiai dėl apšildymo kambarių kurkas geresni už geležinius pečius. Geležiniai pečiai labai greit įkaista, pakelia temperatūrą ir tuojaus vėl atšala. Tuom tarpu holandiški pečiai prilaiko kambariuose lygesnę temperatūrą ir neduoda tiek daug smalkų, kaip geležiniai pečiai. Geležiniai pečiai kurendamiesi labai daug bereikalingai išaikvoja šilumos, kuri kartu su dūmais išlekia per kaminą.

Kurenant pečių reikia atkreipti atydzia, kad nekrauti į jį bereikalingai daug malkų ir reikia palaikyti visada vienoda temperatūrą. Paprastai žmonės nelygiai mėgsta šilumą: kur vieniems būva šalta, ten kitiems būva peršilta. Todėl praktiškiausiai kambariye įsitaisyti termometrą (laipsnininką) kuris prekioja keletą skatikų, o jis visada teisingai parodys kambarių temperatūrą.

Normališkoji kambarių temperatūra (saikuojant ne pagal pečių) turi būti 13—15° pagal Reomur'o termometrą*) ar 17—19° pagal Celsijaus termometrą**).

*) Jis priimtas Rusijoje ir Lietuvoje.

***) Šis termometras priimtas moksle ir Francūzijoje.

Jei kambariye reikia ką nors fiziškai veikti, — tada reikalinga žemesnė temperatūra. Seneliai, ligoniai ir maži kūdikiai reikalauja daugiau šilumos; bet visgi ji neturi pereiti 15° Reom.

Labai šaltose dienose reikia kurent ir mieguimiuose, ar bent laikyti atdaras duris į kitus kambarius, kad jis prišiltų. Labai klysta tie, ką mano, buk tai šaltame kambariye esą sveikiau miegoti. Ši nuomonė paeina turbūt iš to, kad daug buvo nelaimingų atsitikimų nuo smalkų. Šiltame kambariye bemiegant oras lengviau įeina į žmogaus plaučius ir geriau keičiasi. Šiltame kambariye atsikėlus nereikia skubinti apsirngti ir daug smagiau gerai nusipraust. Temperatūra apie 11° Reomur'o yra užtektina mieguimiams.

Darbininko drabužiai.

Kas link drabužių klausimo, — tai jį negalima visiems vienai išrišti. Drabužiai turi atsakyti laikui ir darbo būdai. Pavyzdžiui: tas, kuris turi sėdinti darbą šiltame kambariye, turi apsirngti kitaip negu tas, kuris lauke dirba, ir kurį išstinka lytus ir kitos oro permainos, arba tas, kuris priverstas dirbti tai šiltame kambariye, tai lauke.

Drabužiai susideda iš paprastų viršutinių drabužių ir skalbinių. Viršutinius drabužius dėlei laiko permainos nėra taip didelio reikalo pakeisti. Viršutiniai drabužiai turi būti vidurinio storumo ir jais galima dėvėti kaip žiemą, taip vasarą. Už tat skalbiniai vasarą turi būti vienoki, o žiemą kitoki.

Beveik visada matome vieną ir tą pačią klaidą: vieni ir tie patys šilti apatiniai marškiniai dėvėjami ir prie 25 laipsnių šilumos ir prie 10 laips. šalčio ir dieną ir naktį šiltoje lovoje. Tas daroma iš papratimo, o toks papratimas nėra geru.

Jei mes norime apsisaugoti nuo šalčio ir peršalimo žiemą ar per šalčius — turime šilčiau apsirngti. Užvis geriausiai, jei skalbiniai susideda iš pusiau vilnonių ir pusiau marškoninių apatinių marškininių, kuriais žmogus apsivelka tiesiog ant kūno. Apatiniai marškiniai vasarą neturi būti per stori; jų užduotis sugerti prakaitą ir odos dregnumą, o paskui padėti prakaitui išgaruoti. Jei apatiniai marškiniai būva stori, jie, sunkiai fiziškai dirbant, iššaukia didelį prakaitavimą ir nedaleidžia orui prieiti prie odos, be kurio joks geras išsivėdinimas negalimas.

Skalbiniai turi praleisti truputį oro ir nereikia manyti, būk tai daug apsirngiant galima apsisaugoti nuo peršalimo ar nuo taip vadinamo «gaut šaltį», — visai atbulai. Prakaituota ir drėgna oda daug greičiau atšala negu kad sausa oda. Dėlto tai tiems žmonėms, kurie nešioja po trejus apatinius marškinius ir labai šiltas skrandas, labai sunku apsisaugoti nuo reumatizmo.

Antrieji arba viršutiniai marškiniai turi tarnauti mums kaip apsaugotojai nuo purvyno ir dulkių ir nedaleist tam purvynui prieiti prie apatinių marškininių. Tiems žmonėms, kurie dirba sėdėdami šiltuose kambariuose, tai yra, kurie dirba kanceliarijose ar tam panašiai, užtenka paprastų marškoninių apatinių marškininių ir lininių viršutinių marškininių. Tie darbininkai, ką dirba tai po pastoge, tai ant kiemo ar tai šiltame mašinų ruime, tai lauke, turi žiemos laike išeidami laukan užsivilkti palta. Šitą ypatinai reikėtų patėmyti vežėjams, kurie po sunkaus nešiojimo daiktų į kelintą namo gyvenimą, sušilę ir prakaituoti lipa ant vežimo ir važiuoja.

Apatinės kelinės turi būti marškonės. Jas, kad ir ploniausias reikia nešioti ir žiemą ir vasarą. Jei jos nenešiojamos, tai laike sušilimo ir prakaitavimo nuo kūno atsoka sutros ir visur pranykstančios dulkės ir limpa ant vidurinės pusės viršutinių kelinų, o tas jau nešvaru ir netveika.

(Toliaus bus.)

Būtų g
girsti ar pa
šuekamės s
parodų, cin
jo, mums n
jienų pagei
gera proga
špaltose N)

Jis išg
o labiausia
do, kad lyg
sukontroliu
tvėrėsi tik
žodžiais gal
chologija gr
sia jo patie

Stovėd
veikmėse ko
mėje gana k
mą «dykadu
kūno spēką t
rus už rato s
rą, oro spaud

pasakė, kaip
toks patarim
už menkapro
kurie pravar
Westinghous
radimais nau
niais. Kas tie
stono į Phila
dan progresu
garu, elektr
trolliuotojus»

Anot «pa
tas žodis —
darbai? Jis
klausimą nes
li.

Buvo gad
nų. Toji gady
gaus kūno buv
dynės toks pas
lio vargo galėję
mės nesusitinka
žoves, grūdus,
kojus; nors žmo
vieok žmonės:
prasimaitintų,
sujudina pavirš
šaknis, aptveria
ir aprūpina ma
niu gaminiu m
reikalingų ukio
noms, kiti būdav

*) Psychologija — pažįsta tą mokslą; kaip jis apie žmogų negali būti

**) Kontroluoti — spēkos apribelinoti, ta

Kam klaidos atleistos, o kam ne.

Būtų gana nuobodu, jei mes negalėtumėm laikas nuo laiko da-
girsti ar pamatyti ką-nors naujo; skaitome knygas ir laikraščius,
šuekamės su aplinkiniais mūsų žmonėmis, lankomės teatruose, ant
parodų, cirkuose, žvėrinčiuose ir tt. su tikslu patirti ką-nors nau-
jo, mums nežinomo, kiekvienas pagal savo būdą, kokių kas nau-
jienų pageidauja. Mylantiems lankyti cirkus ir žvėrinčius yra
gera proga pamatyti labai akvyvos išžiūros «psychologą» «Tėvynės»
špaltose NN. 10 ir 11.

Jis išgalvojo, kad «psychologija yra pas kiekvieną žmogų»*),
o labiausia apsidėjo šita «Tėvynės» paveizda, kad žiūrint į jį «atro-
do, kad lyg psychologija troško, idant jis pastotų genijum ir taip
sukontroliavo***) jo dvasiškas spėkas ir jausmus, kad jis visada
tvėrėsi tik už daug žadančių darbų». Toks perstatymas jo paties
žodžiais gal bus gana aiškus visiems; jei kas nesupranta, kaip psy-
chologija gali trokšti ar turėti kitus jausmus, tegul geriau paklau-
sia jo paties, aš neapsimuo to išaiškinti.

Stovėdamas prie pat įžangos į «Tėvynę» jis atlošia dviejose
veikmėse komediją «Ar mes esame neklaidingais?». Pirmoje veik-
mėje gana karštai papeikia «Tėvynės» skaitytojus už pravardžiavi-
mą «dykaduoniais» galvočius, kurie «vietoje be saiko aikvoti savo
kūno spėką t.y. paėmus arklą judinti savo rankomis, arba nusitvė-
rus už rato sukti, panaudoja tam pačiam darbui vėją, garą, elekt-
rą, oro spaudimą ir d.k. (? — dykaduonių?) gamtos jėgų». Jis ne-
pasakė, kaip jis vadina «Tėvynės» skaitytojus, bet manydamas, kad
toks patarimas vietoje, negali turėti geresnio apie juos supratimo,
už menkapročius. Argi «Tėvynės» skaitytojai susideda iš tokių,
kurie pravardžiuotų J.Watt'ą, G.Stephenson'ą, T.Edison'ą, G.
Westinghouse «dykaduoniais» už jų išradimus ir tuos, kurie tais iš-
radimais naudojasi? «Psychologas» sako: «mes vadiname dykaduo-
niais». Kas tie «mes»?... Lietuvi, jei pajutai reikalą keliauti iš So.Bo
stono į Philadelphiją (toje kolonijoje randasi ne vienas), tai var-
dan progreso, vardan liuosybės, vardan geresnės ateities naudokis
garu, elektra, vėju, balsavimu, visuotinu streiku prieš jūsų «kon-
troliuotojus» — gamtos jėgomis ir gyvo mokslo patirimais...

Anot «psychologo» «mums priprastas ir dažnai vartojamas» ki-
tas žodis — «kraujageris»; žodis žodžiu — ar yra kraujageriški
darbai? Jis gal neturėjo laiko ar vietos «Tėvynėje» ir paliko tą
klausimą nesvarsčius; keletas žodžių tame klausime bus ne pro ša-
lį.

Buvo gadynė, kada žmogus vartojo maistui kito žmogaus kū-
ną. Toji gadynė vadinasi nuožmybės gadynė. Vartojimas žmo-
gaus kūno buvo paprastu dalyku; pagal supratimą žmonių tos ga-
dynės toks pasielgimas nebuvo peiktinu net ir tada, kada be dide-
lio vargo galėjo surasti kitokių maistų. Tai buvo seniai. Dabar
mes nesutinkame su žmogėdomis — žmonės vartoja maistui dar-
žoves, grūdus, vaisius, uogas, žuvis, nekuriuos paukščius ir ketur-
kojus; nors žmonių dabar toli daugiau negu nuožmybės gadynėje,
vietok žmonės apsieina be žmogienos ant stalo. Kad visa žmonija
prasimaitintų, žmogus prigelbsti gamtai parūpiuti maistą. Taip
sujudina pavirši dirvos, kad augmenis lengviaus galėtų prakišti
šaknis, aptveria javus nuo gyvulių, gyvuliams gi pastato pastoges
ir aprūpina maistu žiemos laike. Ne visi žmonės užsiima tiesogii-
niu gaminiu maisto; dalis žmonijos užsiima išdirbyste padargų,
reikalingų ukininkavimui, kiti augina ir apdirba medėgą drapa-
noms, kiti budavoja laivus ir kelius pergabenimui maisto ir kitų

*) Psychologija — mokslas apie pobūdžius arba veikmę sielos ir ne kiekvienas žmogus
pažįsta tą mokslą; kaipio blye mokslas negali būti pas žmogų taip kaip geografija — moks-
las apie žemę negali būti pas žmogų arba pas žemę. Psychologas — tyrinėtojas psychologijos.

**) Kontrolluoti — reiškia varžyti ar aprubežiuoti keno savistovybę; keno dvasiškos
spėkos aprubežiuoto, tas negali atlikti daug žadančių darbų, taip pat mažai ir paprastų.

daiktų, kiti vėl kasa iš žemės anglis kurui, taip, kad ir kraštuose,
kur žiemos šaltos, gyvenimas lieka galimu ir nevargingu, kiti vėl
užsiima bandymais ir tyrinėjimais gamtos jėgų, apskelbia savo pa-
tirimus ir tokiu būdu prisideda prie būdovojimo geresnio gyveni-
mo. Jei kalbėti apie gyventojus Suv. Valstiju ar kitų vadinamų
civilizuotų kraštų, tai nerasime nė vieno, kuris pasidarytų pats,
ką jis suvartoja; kiekvienas darbo žmogus išdirba toli daugiau to-
kių daiktų, ant ko turi gabumą arba aplinkybės jam pavelija; taip
ukininkas surenka toli daugiau kviečių, negu jis galėtų suvalgyti
per metus, kalnakasis prikasa toli daugiau anglies, negu jis suku-
rena kasdien ir tt. ir perviršių savo darbo apsimaino. Taip; uki-
ninkas Smitas surenka kviečius kalnakasiui Juodviršiui, Juodviršis
prikasa anglies elektrikai Edisonui; Edisonas, tyrinėdamas ypaty-
bes elektros, parengia žibintuvą kurpiui Bepadžiui; Bepadis kala
klumpes ukininkui Smitui ir tt. Tokiu būdu korpėse yra darbas
Edisono, Bepadžiaus, Juodviršio ir paties Smito. Nors Smitas ne-
galėjo pats suvalgyti visų kviečių, kuriuos surinko, vienok jo triu-
sas nepragaišta; jis grįžta pas jį atgal pavidale ne kviečių, bet an-
glics, kurpių, žagrės, drapanų ir daug kitokiais būdais. Išradime
Edisono yra triusas žvėjo, kaminkrėčio ir kiaulių piemens. Gali
būti, kad kaminkrėtis Gavėnas negalėtų išrasti elektriško žibintu-
vo, bet lygiai gali būti, kad Edisonas sudegintų baronkas ar tik ga-
dintų miltus — jei užsiimtų duonkepyste. Edison negali pasisa-
vinti išradimus sau be skriaudos kitiems, nes visi kiti darbininkai
jam gelbėjo savo triusų tiesiai arba kad ir per šimtus rankų. Jei
Edison turėtų pasisodint bulves, prisikasti vario, ar nueiti į pietus
pekščias parsinešti šilko ar medžių syvų, gumu vadinamų, kurio
vartoja daug savo tyrinėjime, tai jam visai nebūtų laiko apsia-
žinti arčiau su elektros ypatybėmis. Taigi suteikdamas šį ar kitą
išradimą, jis tik atsilygina kitiems už jų triusą.

Bet yra skaičius žmonių, kurie išsisvajavo sau, kad «psycholo-
gija trokšta padaryti iš jų genijus ir tveriasi tik už daug žadančių
darbų», o tie darbai tai pasinaudojimas svetimu triusu *be atlygini-
mo*. Ar bus klaidingu pavadinti kraujageriais? Ant stalo, prie
kurio jie valgo rasi geriausius ir skaniausius valgimus ir gėrimus
(«psychologas» pabara «paprastus žmonelius» už vartojimą gėrimų,
bet apie «genijus» nė žodžio), — kraujo ar raumenų žmonių nėra
ant jų stalo valgimui ar gėrimui. Vienok, kad pagaminti tuos
valgius, reikia žmogaus kraujo ir raumenų, tai visi gamintojai, ne-
gaudami atlyginimo, nustoja ant visados dalies kraujo ir raumenų,
nes jų triusas nebegrišta jiems jokiam naudingam jiems pavidale.
Tie «genijai» nedarbininkai suaikvoja tiek darbininkų kraujo, kad
šie pastarieji, silpnėdami savo jėgose, nebegali atsispirti skurdui,
įpuola į ligas ir užbaigia gyvastį toli pirma laiko. Kiekvienam
suprantama, kad, jei kas melžtų ir melžtų karvę, neduodamas jai
pieno atgal pavidale pašaro, tai karvė nudvės; kas link karvės,
tai ir «genijai» pavadina tokį pasielgimą žiaurum, bet išnaudoti
žmogų be atlyginimo «psychologas» pripažįsta pilnai teisingu ir pa-
girtinu. Lygiai taip manė ir žmogus nuožmybės gadynėje varto-
damas žmogaus kūną maistui; jis manė atliekęs «genijališką» dar-
bą — «psychia to troško». Pastebėtinu yra, kad ir tas, kuris turė-
jo būti suvalgytas, irgi dažnai nematė žmogėdystėje peržengimo
doros pamatų; jis žiūrėdamas į priešą, kuris pribaišs jo gyvastį,
gal ne sykį meldė dievus, kad žmogėdystė gyvnotų per amžius,
svajodavęs, kad jo broliai ar vaikai galės kada-nors čiaukšėti lū-
pomis ir dantimis, grauždami šonkaulius dabartinio jo suėdėjo;
tokia auka žmogėdystės, nors ir nebūtų ragavus žmogienos, lygiai
buvo žmogėda, jei ne veikmėje, tai etikoje arba supratime doriš-
kumo.

Su didesniu pastebėjimu patiriame, kas ir šiandien dvidešim-
tame metšimtyje yra auka dabartinės sistemos, nors ir nebūtų
«kraujageriu» praktiškai, betgi akveizdoje laužo ligų ir skurdo,
ant kurio turės sudegti jo gyvastis, pripažįsta «kraujagerystę» do-
ru ir teisingu ir stengias iš visų jėgų palaikyti šią sistemą, vilti-

je, kad jo vaikai ar vaikų vaikai gal kada-nors brauks minkšta ranka sau per storą pilvą, prikimštą vaisiais svetimo triuso, už kurį niekam nė ačiū. Kas jie nebūtų, ar «genijai» be darbų, ar dirbantieji be genijališkumo, jei mano, kad dabartinė sistema yra dora ir teisinga, neužsitarnauja kitokio vardo, kaip kraujageriai.

Pažiūros į doriškumą dažnai turi daugiaus svarbos negu pati veikmė, nes veikmė gali būti atlikta iš netyčių ar po priedarta, bet pažiūros žmogaus visados linosos, ir kiekvienas yra už savo pažiūras atsakantis pats. Kudikiai ir ligonis pasinaudoja svetimu triusu be atlyginimo, vienok jų negalime vadinti «dykaduoniais», jei jie pripažįsta atlyginimą už teisingą ir kada esti galėje, stengias atsisteiti nors išdalies.

Pavasaryje 1903 metų ant salos Sachalino pabėgo tris kaliniai; kada po nekuriu laiko du iš jų su pagelba šunų buvo sumedžioti, tai pas juos maišelyje padarytam iš marškinių rado nekurias dalis kūno trečiojo. Šalindamies nuo žmonių, jie taip išigilino į girias, kad visai paklydo. Vienas iš jų, pašautas į koją laike pabėgimo, numirė nuo žaizdos ir bado pirma kitų dviejų. Likusieji apjaukę nuo bado, perstoje supratimo doros per kančią viduriuose, vartojo lavoną maistui. Kaip toks pasielgimas nebūtų žiaurus, nuožmus ir bjaurus, betgi išleisinamas lengviaus negu raginimas prie vagystės «Tėvynės» sandarbininko, kuris pasibjaurėdamas iš girtuokliavimo karčiamose, nori parodyti, kad šneka netik su blaivu protu, bet ir apšviestu.

Antroje veikmėje «genijus» daug žadančių darbų ištuština «psychologiją» iš savo vidurių ant lapų «Tėvynės» klausime — dėlko mes lietuviai taip *nupuolę* kulturoje? Stovėjo lietuviai augštai — iš karnų vyžas avėjo, kryžiokus spragilais daužė, lenkų mergelės «išbučiuodavo», o dabar *nupuolę* — žydas per mus lipa, lenkai steigia Lenkiją Lietuvoje. «Protantojas» (sic!) apgaudinėja kokiomis popieromis. Kame priežastis p u o l i m o? — «Mes, broliai ir sesutės, snaudėme ir *kiti pasinaudojo iš to, kas tikrai mums priguli*». Jei kurs abejotų ar toks pasielgimas tų kitų yra teisingas, tai «psychologas» nepamiršo padėti atsakymą: «Tie žmonės neapiplėšia mus, bet jie tik *naudojasi iš progos* (pabrauka Šeštoko), reiškia jie nelaukia rankas sudėję, pakol jiems kas ką pasiūlys, bet pasiima taip greit, kaip gali... «*Turime pasakyti, kad tai daro tikrai teisingai*». Taigi lietuvi, saugokis pavadinti dykaduoniu tą, kuris yra dykaduoniu, bet jei nori pasikelti kulturiškai, tai griebk, kas kitiems priguli taip greit, kaip gali, labiausiai laike, kada kas snaudžia ar miega; neužmiršk pasinaudoti iš progos. Gali pradėti nuo susirinkimų, kur gali būti ant sienos pakabintas «overcoatas» ar kepurė geresnė už tavo, arba keno kišeniuje randasi dešimtukas — naudokis iš progos mažos ir didelės ir lengvai galėsi likti «Tėvynės» sandarbininku pirmosios rūšies... Nepamiršk turėti visada kišeniuje supuvusių(?) pinigų; irgi labai protingas ir teisingas darbas... Daug naudingų pamokinių «psychologas» papiešė, dar daug pažadėjo parašyti vėlesniuose «Tėvynės» numeriuose. Žiūrėk kaip lietuviai greit pradės kilti kulturoje.

P. Kietis.

APIE PARYŽIAUS KOMUNA.

Pagal Viktorą Ernestą—J.B.S.

(Taša).

PINIGAI.

Pinigai yra valdžios spėka. To Komuna nesuprato. Ji pasikakino savo egzistavimu; butent guododama šalies turtą, ji nuo Bankos reikalavo vien tų pinigų, kurie būtina buvo reikalingi visuomeniškų įstaigų funkcijai. Tuo pačiu tarpu Thierso valdžia stengėsi kiek tik buvo galima semti iš Bankos išdų pinigų ir for-

mavo tokiu būdu tatai, ką vadino «gražiausia Francūzijos armija».

Jeigu Komunos valdžia Kovo 18 dieną būtų užgriebusi Banką, iš valstybinių popierių įeigas, valstybės nepajudinamąjį turtą ir depozitorių kasą, būtų tuomet turėjusi savo pusėje stipriausią buržuaziją ir kaip teisingai išsitaręs Komunos istorikas Lissagaray, «Komunai tada prisieitų vien ištiesti ranką ir pasakyti Varsaliui: taikykis, bei žūk!»

Proudhono šalininkai, Komunos tarybos nariai, pamiršo, kad jų mokytojas savo revoliucijinėj programoj pastatęs pirmoje vietoje bankos panaikinimą.

Komuna turejo po ranka tris milijardus, keturis šimtus ir dvidešimt tris milijonus frankų; apart to turėjo 100.000 procentinių popierių ir 2 milijardų frankų apyvartoje, kurių apdraudimas (užtikrinimas atsakomybės) buvo sudėta Bankoje.

Visos svarbesnės revoliucijos pirmiausiai stengdavosi apvaldyti prieš gyvybės arteriją — išdą. Vien tik Komuna nenorėjo to padaryti. Jos išpildantysis komitetas pasikakino išsiuntimu iš Centro Komiteto narį Beslay'į į Banką, o Jourde'ą į finansų ministeriją reikalautų pinigų. Tečiau tuomi Komuna prirodo, kad liaudis netrokšta užgriebti visų pirmu pinigų.

Kovo 20 dieną pasiuntiniai Jourde ir Varlin aplaikė iš Bankos paskolą: milijoną frankų, kurią tai paskolą miestas Paryžius apsiėmė išmokėti.

Tas milijonas frankų likosi priskirtas prie 4,638,112 frankų, kurie buvo finansų ministerijoje, ir sykiu prie sumos, kurią išmokėjo Rotužė: 1,284,405 frankų, 75c.

Kovo 31 dieną Komunos paskola iš Bankos siekė abelnai 2,500,000 frankų. Išviso gi Komuna paėmė iš Bankos 16,625,202 frankų.

Tautiškosios Gvardijos algoms ir užlaikymui visuomeniškų įstaigų Komuna išleido išviso 39,601,999 frankų. Išskiriant 16½ milijonų paimtų iš Bankos, visus kitus pinigus aplaikyta iš įeigų iš visuomeniškų įstaigų, iš kurių miesto muitinė davė 12 milijonų frankų įeigos. Reikia paminėti, kad krasos įstaigos kasoje Komunai apėmus valdžią 18 d. Kovo, nebuvo nieko, Komuna gi paliko ten 280,000 frankų. Apart to didelės sumos pinigų buvo atiduotos Varsaliaus valdžiai. Daleiskime, kad abelnos Komunos išlaidos traukyje jos dviejų mėnesių valdymo pasiekia 40 milijonų frankų, atmenant, kad ji gyvavo karo laiku ir didžiausias išlaidas karo reikalai paėmė, tai visgi matome pavyzdį Komunos taupumo.

Ypač tą bus galima pastebėti, sulyginus sumas pinigų, kuriuos suaikvojo Thierso valdžia. Tuo pačiu laiku Thiers iš Nacionališkos Bankos Kovo 23 dieną pareikalavo 200 milijonų frankų.

«Kada Komuna neramino Banką stengimusi ištraukti iš jos tūkstantfrankinius banknotus, Banka milijonus frankų davinėjo senajai legalinei valdžiai. Traukyje Komunos gyvavimo 257,630,000 frankų buvo suteikta iš Bankos legalinei valdžiai», taip tai M. Du Camp apie tai rašo.

Bet to da neužteko. Kovo 29 dieną Thiers paėmė iš Bankos da 40 milijonų frankų. Komuna tat reikalauja tik 16 milijonų, kuomet legalinė valdžia apiplėšė banką traukyje dviejų mėnesių ant 300 milijonų frankų.

Juk Komuna, kaipo išrinktoji žmonių, galėjo pasielgti su Banka visai kitaip, nes pati Banka buvo prisižadėjusi neišduoti pinigų Varsaliaus valdžiai, taigi kitaip pasielgdama laužė savo prizaždus.

Tas vienok Bankai liko ne su gerom pasekmėmis; ta pati legalinė valdžia, kurios gyvavimą Banka palaikė, pasiržo apiplėšti ją ir Bankos protestai nieko negelbėjo. Banka kreipėsi prie teismo, bet teismas neišdriso teisti valdžios.

Taigi kas dabar yra plėšikais? Ar Komuna, ar legalinė Varsaliaus valdžia?

KOMUNOS ŽMONĖS.

Matėme kaip skrupulatinu buvo Komunos pasielgimas su

rancūzijos armija. Užgriebusi Banką, uduinamąjį turą ir sėje stipriausią burtorikas Lissagaray, pasakyti Varsaliui.

ariai, pamiršo, kad statęs pirmoje vieto-

keturis šimtus ir dvi-100.000 procentinių rių apdraudimas (už-

stengdavosi apvalk Komuna nemorojo kakino išsiuntimo ir rde'ą į finansų ministmuna prirodo, kad s.

arlin aplaikė iš Banolą miestas Paryžiaus

rie 4,638,112 frankų, e sumos, kurią išmo-

ankos siekė abelnai iš Bankos 16,626,202

mul visuomeniškų įskų. Išskiriant 10% us aplaikyta iš įeigū inė davė 12 milijonų

staigos kasoje Komu- o, Komuna gi paliko pinigų buvo atiduo- belnos Komunos išlai- pasiekia 40 milijonų

ir didžiausias išlaidas didi Komunos taupumo- sumas pinigų, kuriuos Thiers iš Nacionališkos

lijonų frankų. Pirmutiniu Komunos nariu, kurį varsaliečiai nužudė, buvo Gustavas Flourens'as.

1863 metais jis buvo profesorium kolegijoj ir 1866-1868 metais dalyvavo sukilime ant salos Kretos.

1870 m. likosi pasmerktas ištremimam už dalyvavimą Paryžiaus sukilime. Thierso valdžia pasmerkė jį - jam teisme nesant - miriop už dalyvavimą riaušėse spalio 31 dieną.

Balandžio 3 dieną Flourens'as po sunkios kovos Rueil'e įėjo į kokią tai smuklę, kad ten pasilsėtų, bet likosi išduotas ir kada beginklis stėjo prieš žandarų aficerą, tasai kalaviju perkirsdamas jam galvą, užmušė ant vietos.

Jo draugas Hamilkar Cipriani, kuris taipgi sykiu su Flourensu kovo jęs ant salos Kretos ir dalyvavo kovoje už laisvę likosi čia sumuštas iki pusgyvio ir sykiu su Flourenso lavonu įmestas į mėšlinį vežimą.

Sekančią dieną, t. y. balandžio 4, varsaliečiai susitiko su generolu Duval'iu, kuris vadovavo laisvės kovotojams kovoj su varsaliečiais Rueil'e. Likęs vos su mažu būreliu žmonių Duval'ius nemano bėgti.

Apie 4 ar 5 valandą jis su jo žmonėmis liekasi apsupty varsaliečių ir generolas Pelle liepia pasakyti jam: «Pasiduok tamsta, o dovanosime tau gyvastį». Nelaukiant atsakymo varsaliečiai suėmė laisvės kovotojus ir nuvarė į Varsalių, kad ten sušaudytų.

Pakelį konvojus susitinka generolą Vinoy, kuris klausia: «Ar yra tarp jų vadas?» Duval'ius išžengia priekyn ir atsako: «Es-

Banka, už ką ir tankiai komunistus peikiama kaip neišmanėlius, kadangi apvaldymas Bankos galėjo užtikrinti Komunai ateitį, t. y. suteikti spėką, prieš kurią Thierso legalinės valdžios špėkos būtų turėję gan greit nusilenkti. Tačiau tas Komunos pasielgimas daro jos narių dorą, kurią tur gerbti net Komunos priešai.

Garsusis antisemitas, karštasis katalikas Edvardas Drumont'as viename savo raštu apie komunistus sako: «Turėjau progą matyti kai-kurius tų žmonių viešuose susirinkimuose ir laiku Komunos gyvavimo; išpažįstu, kad nepastebėjau nė pas vieną jų nė šešėlio neapykantos ir pavydos, kas paprastai matoma pas žmones nupuolusius, kad mato savo nepasisekimus kuomet kitiems laimė šypso- si».

Drumont ir kiti rašėjai kiekvieną iš Komunos viršininkų bei narių plačiai aprašo, bet čia negalima to visko atkartoti, kad prirodyti iš kokių žmonių susidėjo ta darbininkų išsiliuosavimo priešų taip niekinama Paryžiaus Komuna. Turime tik trumpai paminėti vertybę ir dorą Komunos narių: Delescluze visą savo gyvenimą, nesuterštą jokia dėme, pašventė laikraštiniškiškam trūsui; G. Flourens pašventė savo gyvastį už žmonių laisvę; Paschal Grouset, paskirtas užsienio dalykų ministerijon, kad Varsaliaus kraugeriai pastatė jį prieš karo teisumą, jo apginime stėjo Anglija ir Jungtinės Valstybės Amerikos. Vermorel — talentuotas raštininkas; Roge-rard — autorius «Karšti Labienuso Žodeliai»; Benediktas Malon — socialistiškas filozofas; J.B.Clement — cilininkas, autorius «Višnių Laikas»; Gustavas Courbet — artistas-tepliorius, kurio paveiksai branginami muzėjuose; Julius Valles — garsus rašėjas; ir tt. ir tt. Yra tai žiedas žmonijos veikėjų, kurie prisijungė prie fabrikinio proletarijato; apie tai Drumontas rašydamas liūdija apie tų žmonių nenupuolusią dorą jau ir tuo savo pasakymu, kad «didžiūma darbininkų, kurie figuravo pirmose Komunos eilėse, po Komunos puolimo be murmėjimo ir kerštų sugrižo į fabrikus».

Komunardų didvyrstę pripažįsta net jų grieščiausi priešai. Kada ig «legalinės» valdžios generolai naudojosi niekšystės priemonėmis, kad išvengtų mirties, darbininkai didvyriškai aukavo savo gyvastis už savo laisvės reikalus, prisipažindami prie savo darbų ir atsiseikindavo pasaulį kiekvienas jų paskutiniu savo šauksmu: «Lai gyvuoja Komuna!» Grovas de Mun'as, viens iš šaudytojų pasmerktųjų sako: «Kuomet juos šaudėme, visi jie mirė su tulos rūšies begėdiškumu». Generolas Le Flo, kaip sako Kamilius Pelletan savo savaitraštyje, brutališkai ciniškais, bet tvirtais žodžiais de Mun'o pastabai pridūrė: tai didvyrių drąsa, kurią retai sutiksi.

Pirmutiniu Komunos nariu, kurį varsaliečiai nužudė, buvo Gustavas Flourens'as. 1863 metais jis buvo profesorium kolegijoj ir 1866-1868 metais dalyvavo sukilime ant salos Kretos. 1870 m. likosi pasmerktas ištremimam už dalyvavimą Paryžiaus sukilime. Thierso valdžia pasmerkė jį - jam teisme nesant - miriop už dalyvavimą riaušėse spalio 31 dieną. Balandžio 3 dieną Flourens'as po sunkios kovos Rueil'e įėjo į kokią tai smuklę, kad ten pasilsėtų, bet likosi išduotas ir kada beginklis stėjo prieš žandarų aficerą, tasai kalaviju perkirsdamas jam galvą, užmušė ant vietos. Jo draugas Hamilkar Cipriani, kuris taipgi sykiu su Flourensu kovo jęs ant salos Kretos ir dalyvavo kovoje už laisvę likosi čia sumuštas iki pusgyvio ir sykiu su Flourenso lavonu įmestas į mėšlinį vežimą.

Sekančią dieną, t. y. balandžio 4, varsaliečiai susitiko su generolu Duval'iu, kuris vadovavo laisvės kovotojams kovoj su varsaliečiais Rueil'e. Likęs vos su mažu būreliu žmonių Duval'ius nemano bėgti. Apie 4 ar 5 valandą jis su jo žmonėmis liekasi apsupty varsaliečių ir generolas Pelle liepia pasakyti jam: «Pasiduok tamsta, o dovanosime tau gyvastį». Nelaukiant atsakymo varsaliečiai suėmė laisvės kovotojus ir nuvarė į Varsalių, kad ten sušaudytų. Pakelį konvojus susitinka generolą Vinoy, kuris klausia: «Ar yra tarp jų vadas?» Duval'ius išžengia priekyn ir atsako: «Es-

mi». Du iš jo aficerų stoja šalimis jo. «Sušaudyti!» — komanduoja generolas Vinoy. Visi tie trys belaisviai peršoka griovį ir stoja pasienyje mažos Bicetre kaimo triobelės, o po valandėlei visi trys griuva šaukdami: «Lai gyvuoja Komuna!».

(Toliaus bus.)

KAPUCINAS AMERIKOJE.

Šį pavasarį atkako iš Lenkijos į Suv. Vals. vienuolis-misijonierius, zokono «Kapucinų», save vadina «Tėvas Kazimieras», kuris važinėja po lietuviais apgyventas kolonijas, laiko pamaldas ir sako pamokslus, tai tas visas trukšmas vadinasi «misijomis». Ant vietos išbuva po keletą dienų. Pamokslus sako po du ant dienos, ir matomai, kad žmonės simpatizuoja jam, nes dievnamiai tuom kart kaip jis esti pilni žmonių, pamokslų klausos ir į jo žodžius įtiki. Bet, silpnos dvasiškai ir buvę jau beveik laisvamanėmis moterėlės, grįžta ant kiek laiko į pirmiaus apleistą kelią ir mano buti vėl geromis katalikėmis. Suprantama, kad tokių moterėlių vyrai ir gi yra liuosais nuo religiškų, žmogaus dvasią varžančių pančių, bet moterėlės geidžia paversti ir savo vyrus tais katalikais. Bet vyrai vieną kartą persitikrinę, kad ten yra tuščia, nenori įtikėti, kad kas sako, jog ten žmonės gyvėna, arba dievas su savo kariumene višpatauja. Moteris vyrus verčia. Vyrai gi nepasiduoda. Ir iš to kyla šeimyniškame gyvenime nesutikimas.

Tai gerbiamo Kapucino pasėta sėkla, greitai kokius vaisius atneša.

Patirta iš praktiškojo gyvenimo, kad kur sunkiausi darbai, ten tamsiausiai darbininkais apgyventa, ten daugiausia katalikai (ypatingai katalikai ateiviai, nes kalbu apie Ameriką) gyvena ir savo parapijas turi, tai mūsų misijonieriams plati derlinga, gerus vaisius gabenanti dirva.

Patraukimą (kaip pirmiaus esu minėjęs, kad Tėvui Kazimierui simpatizuoja žmonės) turi bene iš šio atžvilgio: kadangi dėvi mažai skirtingais nuo Šv. Antano drapanas, taipgi barzdą ir usus neskuta, basas vaikščioja, lietuviškai kalba ir atrodo gražiai, ar panašiai į Lietuvoje per kaimus einantį vištinį žydą.

Kaip teko patirti ir girdėti jo pamokslus, tai jis taipgi kaip ir kiti to seto stulpai, stengiasi rymioniško t kėjimo žmones, arba savo pasekėjus palaikyti didžiausioje tamsybėje, nes draudžia skaitymą visokių raštų, liepia pasninkauti, melstis, dievui ant aferos gausias aukas (pinigus) duoti, kad dievas pastiprintų kovoje su bedieviais-socialistais ir tt..

Apsistojus viename skaitlingai lietuviiais apgyventam mieste ir jau pradėjo tą triukšmą-misijas. Tuom kart susitreikuoja cukraus industrijos (išdirbystės) darbininkai. Lietuvių dirbo viršaus 3000 ir daugiausia katalikai, ir per visą laiką kolaiš jis buvo tam mieste, ir streikas tęsėsi, nedavė patarimo tiems suvargusiems darbininkams, nežiūrėjo, kad jų pasekėjus streiko laiku paėmė vadovauti socialistai ir bedieviai mūsų, Tėvas Kapucinas nesirupina nė biskį darbininkų-katalikų gerove; jis sutiko, kad darbininkai vėl eitų ant senų išlygų nieko nelaimėję, savo sveikatą naikintų. Jam tik rupėjo, kad greičiaus darbininkai atneštų afierų.

Gali kiekvienas suprasti, katalikas ir ne-katalikas, kad tokiems ponams darbininkų likimas nerupi, tik jiems rupi, kad tie dabinkai sunčytų sunkiai uždirbtus, suvogtus nuo kasdienio gyvenimo ir sutaupintus dievo aferai skatikus. Tas tik rupi.

Tai jau faktas. Kad dvasiškija eina prieš darbininkus, tik žinoma tolei glosto kolaik duodasi karvutė milžti, kada koją pakratys, nustos milžę.

Antras dalykas: Uždraudžia skaityti visokius raštus: bukite tamsūs-neregijais, ką rašo laikraščiuose ir žinias visokias paduoda, jūs nežinokite, nors ir laikraščiai praneša apie prisartinimą prie žemės su šluota Halley'o kometos, bet jūs nežinokite apie ją, tik kaip pamatysite tą šluotą, tai tikėkit, kad tai dievo baismės ant žmonių ženklas, taip manykite, kaip manėte išvydę pirmesnį jos pasirodymą, o po jos pasirodymui tikėkite, kad dievas užleis sunkmečiu už tai, kad svietas išdyko ir mažai ant mišių duoda.

Žmonėms nepaaiškina ir palieka dievo apveizdai ir netiki į mokslo vyrų nurodymą, netiki į mokslą, už tai prasižengia prieš mokslą.

Trečias dalykas: Prisiartinant tryliktam dešimtmečiui cenzuro, arba suskaitymas pagal tautas Suv. Vaist. gyventojų laikui, Lietuviai iškovojo arba išreikalavo nuo valdžios, dėl užrašinėjimo savo tautiečių lietuviais rubrikas. Nors laikraščiai informuoja savo tautos žmones, kokių teisių reikia prisilaikyti laike surašymo, persergsti, kad nepasiduotų lenkais, rušais ar vokiečiais, bet mūsų vargšų katalikų daliai užginta yra skaitymas, ir apie tokį surašą mažai žino, nes kur yra aiškinaimi dalykai, ant susirinkimų neina, socialistai laiko bedieviškus, kito paaiškinimas irgi bedieviškas, todėl atėjus enumanatoriui ir užklausus iš kokio kresto paeini, atsakys kaip parastai žinia: iš «polščiaus». Ar tai mūsų tėvai rupinasi tau tos reikalaisf...

Dvasiškijai rupi tik įkalbėjimas tiems, kurie jų klauso, po mirties ten augštai uždebesinis gyvenimas, į kurį iš jų mažai kas tiki. Mazai kas tiki, kad ten augštai yra gražiais žolynais apšodinti ir purpuriniais takais papuošti tolai-daržai. Bet jie tiki, kad reikia turėti storus pilvus, jaunas gražias išveido ir liemens gaspadines ir pinigų aibes, į šį žeminį daržą tai galima sakyti kad tiki. Todėl Tėvas Kazimieras atkelia-vęs su tikėlu sujudinti žmones, kad jie kas su spatais ar matikais griebtųsi ir eitų į tuos daržus padirbėt, pataisint, nes jų darže darbininkų pritruko, tai jau esti neapžiūrėtai. Tai tisklai! Vieniems naudingi, kitiems blėdingi.

P. Silpnutis.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

75) P.K-tui pasiūsta J.O.Širvydo įnešimai: a) Kaslink S-os atlyginimo RR.K-tui už pirktą literatūrą 1907 m., b) Pranešimas, idant apmokėtų jam (J.O.Š.) už nuo jo nupirktą literatūrą.

76) P.K-tui pranešta, kad jis turi nominuoti dar kelis kan-

didatus į Archivo Sutvar. K-ją, nes iš pirmiau nominuotų nevisi apsiėmė.

77) P.K-tui pasiūsta «K.» Admin. paaiškinimai linkui «Am. Ass'n of Foreign Newspapers.

78) RR.K-to Knygų K-jai, J.A.Stankui pranešta (jau antrą syk) kad nevilkinančiai pridutuot visus knygas ir dokumentus P. K-tui.

79) Pranešta IV am rajonui, jei jis nori surengti eilę prakalbų ir referatų po IV rajono ribas, tai tegul surengia, nes drg. A. Baranauckas atsilankys į tą rajoną Gegužio 3 d.

80) Užklausta S-gos TK. K-jos ir «Kovos» Administr., kodėl neduoda jokio atsakymo ant reikalaujamų P.K-to klausimų.

N.Y. City, 22, 4. 10.

LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

V.K-to Referendumas No.7, 1910m.

Įnešimas Fild. Kom., kaip Sąjunga turi atsinešti linkui žmonių, pasielgusių pagal paduotus klausimus P.K. tarime 16-me (žr. «Kovos» nr. 13 š.m.)

Veik. Kom. didžiama, 3 nariai balsavo, kad klausimą palikt dėl išrišimo LSS. VI susivažiavimui, 2 nariai balsavo už drg. A. Baltrušaičio suformuluotą atsakymą.

Atsakymas skamba šiaip:

1) Jie gali būti gerais organizacijos nariais, jei pati organizacija gera. 2) Tokius žmones vadina «juodašimčiais» ir jie nėra niekur pageidaujami. 3) Paprasti vagys ir plėšikai. Jie ir organizacijose tokiais bus. 4) Baisūs provokatoriai, galinti atnešti didelę LSS. blėdį, ar kitai organizacijai. 5) Taip nekurie išteisinga milijonierius (Carnegie), kurie iš žmonių prisiplėšę turtą, stengiasi paskui pasirodyt mielaširdingais. 6) Tokių žmonių visi saugoja, todėl reik ir mums saugotis.

NB. Balsavime dalyvavo 5 nariai; drgg. J.S.Pruselaitis ir A. Baltrušaitis, balsavimų neprisiuntė, nors apkalbėjimuose ir dalyvavo.

Passaic, N.J. 25 IV, 10.

V.K-to Sek. J.K.Gilius.

L.S.S.Centro Sekretorius Aug. Purvis.

N.Y.City, 29, IV, '10.

V. K-to Referendumas Nr. 8.

Draugo P. Sinkaus įnešimas tapo vienbalsiai (6 balsais) priimtas, kad būtų nupirktas dėlei LSS. Veik. K-to dublikatas, su kurio pagalba draugui sekretoriui pasilengvys atlikimas V.K-to reikalų.

PS. Šis dalykas ėjo tik vieną kartą per V.K. iš priežasties, kad visi sutiko.

Passaic, N.J. 25 IV, 10.

V.K-to Sek. J.K.Gilius.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 29, IV, '10.

Neivykdomi sumanymai.

Sumanymų pas mus lietuvius netruksta. Abelnai mūsų laikraščiuose arba ir draugijose sumanymams derlinga dirva, bet jie sumanymais telieka.

Pastaruoju sumanymu yra pas mus sąjungiečius Williamston, Pa. LSS. 143 kuopos smanymas, tilpęs «Kovos» N.17, kame paduodama, kad sąjungos kuopos organizuotų sąjungoje pašėplos skyrių. Ir 143 kuopa tame dalyke nušvilpia net apie pašėlpą, posmertines, mėnesines mokesčius ir tt.. Bet viso to savo sumanymo neturi ant ko paremti. (Jeigu jaunutė 143 kuopa neturi, arba nepadaavė pamatų, ant ku-

rių galima but vien nurodyti kio pamato Re

O draugai 143 kuopa imi veda kokiose ir gauna pašel to-jau.

O mes šelpinių draugavime \$5

ir su tokia m kasgi norės mo

kestį ligoje ir

(Čia taip, riams posmertii

\$1.00 kiekvier

atminti netobu

ne visi gal nau

draugystės but

sqnarių pažval

laikas taipgi tu

svarščius, nėra

kurį vienu sm

Ir manon

lius padidėses

te, o ir organi

Nemanyk

Ne, jis nereika

lauso ne dėl

Socializmas r

mo mokslą ir

Taigi mums

viliojimais uža

idejos plėtojin

Da reiki

nuo pašelpinių

taktika ir kuop

kimai, taisyti l

rai žinoma, kad

pomis. Jeigu b

giu savo reikal

lams reikalingi

mas praktiškum

Iš katros p

ivykdomas. Ne

bet stiprinkime j

pe pavogtųjų.

Pranešimas C

Vardai drau

turi pašelpinių

l. Lietuvii

rių galima būtų sumanymas statyti, tai juk kaltinti negalima, vien nurodyti ar ištikrųjų tokiame sumanyme negal buti jokio pamato Red.)

O draugai! Kokie greiti mes savo nuomonėse. Rods, 143 kuopa ima pavyzdį iš kitų tautų organizacijų, bet nepriveda kokiose organizacijose nariai moka po \$1.00 mėnesinės ir gauna pašalpą ir posmertinę, ir labai organizacija auga dėlto-jau.

O mes užmirštame, kad mes jau turime gana daug pašalpinių draugysčių, į kurias mokame po 50 c. mėnesiui ir gauname \$5 00 arba \$6 00 pašalpos ligoje ir posmertinės (?) ir su tokia mokesčių, draugystė gana dailiai apsirupina, ir kasgi norės mokėti \$1 00 mėnesiui, kad gauti tą pačią mokesčių ligoje ir posmertinę.

(Čia taipgi reikėtų atminti, kad už 50c. draugystės nariams posmertinės nemoka, posmertinė darosi tik iš sudėtų po \$1.00 kiekvieno draugystės nario pinigų. Lyginai reikėtų atminti netobulumą tokios draugystinės apdraudos, iš kurios ne visi gal naudotis; kitaip galima būtų spręsti jei pašalpinės draugystės būtų viena organizacija, nesikišančia į privatiškas sąnarių pažvalgas ar persitikrinimus. Pagalios susirinkimo laikas taipgi turi būti apkainuojamas. Viską nuodugnai apsvarščius, nėra jau taip nepamatuotu 143 kuopos sumanymas, kurį vienu smugiu pasmerkti negalima. Red.)

Ir manoma; kaip busianti pašalpa, tai sąjungiečių skaitlius padidėjęs ir galima busią leisti laikraštis dusek per savaitę, o ir organizatorių užlaikyti.

Nemanykite, kad socializmas yra koks tai vylus žodis. Ne, jis nereikalauja tokių narių, kurie prie organizacijos priklausau ne dėl plėtojimo tos idėjos, bet dėl ypatingos naudos. Socializmas remiasi tokiomis nariomis, kurie maž-daug socializmo mokslą ir jo principus pažįsta, žino jo siekius ir vertę. Taigi mums socialistams nereikia džiaugties, kad pašalpos viliojimais užaugšime organizaciją, nes mes turime auginti ją idėjos plėtojimu ir apšvieta.

Da reikia atminti, kad mūsų sąjunga toli, toli skiriasi nuo pašalpinių draugysčių, kaip savo konstitucija, programa, taktika ir kuo kitu. Mums prisieitų laikyti skirtingi susirinkimai, taisyti konstitucijos įstatai ir kas kitas. Ir mums gerai žinoma, kad turime nemažai darbo ir be rūpinimosi pašalpomis. Jeigu be to ilgus susirinkimus kuopos praleidžia daugiau savo reikalų negu sąjungos svarstymui, tai pašalpų reikalams reikalingi jau kiti susirinkimai. Taigi kame čia matomas praktiškumas ir nuoseklumas.

Iš katros pusės nežiūrėsi, vis matysi, jog sumanymas neįvykdomas. Nevelkime mūsų organizacijos pašalpų reikalais, bet stiprinkime ją savo persitikrinimų ir idėjos plėtojimu tarpe pavergtųjų.

P. Mačys.

Pranešimas Centrališko raštininko reikaluose L.S.P.D.

Vardai draugysčių, kurios pritarė prie Susivienijomo Lietuvių Pašalpinių Draugysčių:

1. Lietuvių Sunų dr-stė Springfield, Ill. 2. Lietuvos

Sunų dr-stė, Wilmerding, Pa. 3. Žirgvaikių dr-stė, New Britain, Conn. 4. Sv. Vicento dr-stė, Tarington, Conn. 5. Šv. Andriejaus dr-stė, New Britain, Conn. 6. Lietuvos Ukėsu dr-stė, Pana, Ill. 7. Lietuvos Ukėsu dr-stė, Springvalley, Ill. 8. Lietuvos Laisvės Kliubas, Los Angeles, Col. 9. Dr-stė Lietuva, Philadelphia,— Frankford, Pa. 10. D.L.K. Keistučio dr-stė, Johnston Citi, Ill. 11. Lietuvos Sunų dr-stė, Worcestes, Mass. 12. D.L.K. Gedimino dr-stė, Meriden, Conn. 13. D.L.K. Gedimino, Rhone, Pa. 14. Lietuvos Brolilų dr-stė, Waterbury, Conn. 15. D.L.K. Vitauto dr-stė, Boston, Mass. 16. Lietuvos Sunų dr-stė, Lavrence, Mass. 17. Lietuvos Brolių dr-stė, Toronto, Ont. 18. Šv. Petro ir Povylo dr-stė, Westville, Ill. 19. D.L.K. Gedimino dr-stė, Rochester, N. Y. 20. Šv. Jurgio dr-stė, Passiac, N. J. 21. Lietuvos Sunų dr-stė, Waterbury, Conn. 22. B. P. Lietuvių Darbininkų dr-stė, Courtney, Pa. 23. Šv. Juozapo dr-stė, New Britain, Conn. 24. D.L.K. Vitauto dr-stė, New Haven, Conn. 25. Šv. Antano iš Padvos dr-stė, Mayville, Ill. 26. D.L.K. Gedimino dr-stė, Renton, Wash. 27. Lietuvos Sunų dr-stė Clinton, Ind. 28. Lietuvos Sunų dr-stė, Sprig Valley, Ill. 29. L.D.K. Gedimino dr-stė, Levinston Maines. 30. Simono Daukanto dr-stė, Baltimore, M. D. 31. L.D.K. Gedimino dr-stė, Mt-Carmel, Pa. 32. D.L.K. Keistučio dr-stė, Ellsworth, Pa. 33. Apšvietos dr-stė, New Britain, Conn. 34. Šv. Antano dr-stė, Carnegie, Pa. 35. D.D.K. Gedimino dr-stė, Buckfort, N. Y. 36. Šv. Kazimiero dr-stė, St. Louis, Mo. 37. Lietuvių Darbininkų Pašalpinė dr-stė, Passiac, N. J. 28. (vardas nepriduotas) iš Stager, Ill.

Taigi gerbiamosios Draugystė! Jeigu ką klaidingo patėmysite, malonėkite atitaisyti, prisiųsdamos paaiškinimus, taipgi prisiųskite savo raštininkų ar taip višinininkų adresus, nes artinas laikas nominacijos į centrališką valdybą, o aš neturiu antrašų visų draugysčių.

Malonėkite prisiųsti neilginant laiko, idant galėtume be klaidų susizinti su gerbiamomis draugystėmis reikaluiše S.L.P.D.

Draugystės gi, kurios da neprisiuntė savo nutarimų t. y. nepristojote prie S.L.P.D., teiksitės apsvarstyti apie naudingumą šio ryšio ir pristoti į eiles, pritarėdamos visoms draugystėms dirbti iš vieno dėl geresnio savitarpinio susišelpimo atsitikus nelaimėi savo brolių Lietuvių. Labiausia imkime atydziau apsvarstyti punktą konstitucijos, kuriame pažymėta «jog draugystės gali sau tik tuos, kurių įstatai nevaržo sąžinės sąnarių». Šį punktą mes turime šaltai gvildinti ir reikėtų visiems susitaikinti taip, kad galėtume visi, t. y. visos draugystės susivienyti ir dirbti dėl gerovės žmonijos... Mes žinome, jog visose pašalpinėse draugystėse, randasi t k rų katalikų ir todėl mes visi galime susitaikinti. Padėkime sau: jeigu prisieitų keltis iš draugystės, kurios įstatai nepalyti bažnytinių apeigių, į tą miestą, kur yra draugystė su įstatais bažnytinais tai jof jis bus, katalikiško tikėjimo, jis pilnai sutiks ir su įstatais, o jeigu ne, tai tik draugystė atsitikus nelaimėje patarnautų, o šiap jis galėtų prigulėti t. y. medegišką pašalpą gaudamas nuo savosios. Molonėkite visi šio svarbaus klausimo

nepraleisti, bet išgvildinti geras ir blogas puses ir duoti patarimus.

Atminkime broliai! Jeigu mes suvienytomis spėkomis imsime už darbo, tai mes apturėsime iš savo darbe gausius vaisius, bet jeigu tik mes imsime skirstytis į partijas, sektas ar šiaip kokias nebut organizacijėles, priešingas viena antrai, mus darbai bus nepasekmingi.

Tik imkime rimtai mąstyti apie šį užmąymą, mes pamatysime, jog tai vienas iš geriausių būdų savitarpinio susisėlpinimo. Šiandien nors mes ir prigulime prie draugysčių, mokame pinigus, bet kadangi mums prireikia keltis į kitą miestą (kas tankiai atsitiška), mes nustojame vilties gauti sušėlpimą iš tų draugijų. Kas iš to, kad tą keletą dolerių gali gauti atsitikus nelaimėje, bunat kitam mieste, kad mes negalim gauti broliškos pašėlpos t. y. nelaimėje niekas mumis neaplanckys, nieks nesuramys, norint mes butume didžiausioje nelaimėje, o jei tą norime įgytie, tai turime senas draugystes ir įmokėtus ten pinigus palikti ir iš naujo į kitas rašytis. Ant ra gi, draugystėm pačiom taipgi geriaus butų, nė vienas negalėtų išnaudoti. Dabartės, kas nori išnaudoti draugystę, tai išvažiuoje į kitą miestą ir pasiduoda, kad jau serga, žinodamas gerai, kad jo niekas nežinos, išima nuo daktaro paliudijimą (kas labai lengva gauti) ant kelių savaičių sirgimo ir draugystė turi išmokėti.

Susivienijus gi viskas pranyks, nes visi žinos, kur katras sąnarys gyvena. Pažvelgkime toliaus: matome, jog susivaziavime lietuviškų laikraščių leidėjų užmanė įkurti banką, dėl pirkimo Lietuvoje dvarų, t. y. skolinti pinigus lietuviams dėl pirkimo žemės Lietuvoje. Šis užmąymas yra svarbiausias dėl mus lietuvių ir šį užmąymą galėtų paremti lietuviškos pašėlpinės draugystės, kurių pinigai sukrauti Amerikos bankose (kur nekartą kruvinai uždirbti pinigai prapuola, subankrutijus bankai), iš kur amerikoniški biznieriiai daro sau lengvą pragyvenimą su mūsų kruvinai sudėtais doleriais, o mes skurs tame varguose. Ar gi mes negalime savo suėdytus centus suvartoti, taip kaip kiti? Ar mes neturime gabių vyrų sutvarkyti reikalus? Mes viską turime, tik nėra vienybės! Vienybė gi tarp mus įvyks per mus pačių storonę. Jeigu mes stengsimės vieni su kitais laikytis ir suprast, nežiurint kokių mes esame nuomonių, apie kitus reikalus, jog mes esame broliais ir seserims nuvargintos Lietuvos—Tėvynės mūsų, tai mes į trumpą laiką pakelsime tautą savo ir susisėlpsime medegiskai ir dvasiškai pats save.

Todel draugystės apsvartę apie S.L.P.D. kurios pritarite tam užmąymui, prisiųskite savo nutarimus.

Su pinigiskais reikalais, kaip pirmiau buvo garsinta buvusios komisijos, kad reik duoti po \$1.00, tai šiuomi kart ne siųskite.— apie tuos dalykus vėliaus pranešime visa Centro valdyba.

Su pagarba.

C. Rašt. L.S.P.D. Jonas T. Kazlauskas.

177 Ashmun St. New Haven, Conn.

Darbininkai pasirenge kovoti savo teisiu apginimui.

Tęsianties ilgoms taryboms suvienytų anglekasių Amerikos unijos, su anglių kompanijų susivienijimu, visiems apskričiams suvienytų anglekasių Am. tapo išsiuntinėtas aplinkraštis nuo sėdinčios Chicagoje suvienytų anglekasių konvencijos, per kurį pritariama išpildyti, anglių kompanijų susivienijimo prašymus, kurie tame aplinkraštyje yra išreikšti, kad žodis į žodį perpasakoti aplinkraščių, aš negaliu, nes neturiu rankose, aš tik paminėsiu svarbiausias jo dalis.

«Anglių kompanijų susivienijimas prašo suvienytų anglekasių Amerikos, kad pavelytų eiti darbininkams prie darbo: prie visokių taisyčių viršui ir apačioj; pavelinti traukti angliš į viršų aprupinimui savo pečių, ir reikale pripildyti gelžkelius anglimis. (Vadinas aprupinti gelžkelius anglimis). Anglekasių kompanijų susivienijimas pradža, negabenti anglis ant rinkos, bet pardavinėti ant vietos, vartoti tik saviems pečiams ir indžinams.— Kompanijos darbininkams pradža; kol susitaikymas kompanijos su anglekasių unija nebus užbaigtas, bus mokama darbininkams pagal tarimą buvusį Cincinnati, Ohio, 5.55%, daugiau negu mokėjo pirma. Darbas bus padalintas proporcionališkai.

Kad nuspręti ką—nors kaslink minėto aplinkraščio, 12 apskritys suvienytų anglekasių Amerikoje, turėjo savo visiutiną susirinkimą, Springvalley, Ill. 20 balandžio atviram lauke dalyvaujant atstovams kitų miestų. Minia išrinko:—Joe. Corno italą, ir C. Burmoną lietuvį, taip pat vieną lonką. Aplinkraščių perskaitė apskričio sekretorius. Prieš aplinkraščių, su patėmijimais išėjo Joe. Corno, jis nupeikė unijos viršininukus ir konvenciją, kad jie rupinas apsaugoti kompanijų nuosavybę visai nesirupindami apie darbininkų gerovę ir tuščius pilvus.

Jis aiškiai išrodė, kokias blėdis anglekasiam gali atnešti, jeigu darbininkai pildytų kompanijos prašymą, butent: leidžiant darbininkus prie taisyčio ir prižiūrėjimo kompanijų nuosavybės, aprupinimo gelžkelius anglimis ir t. p., kompanijos visai nesirupjės apie taikymąsi su darbininkais, nes su pagelba unijos viršininukų galima darbininkus lenkti, kur panori; taip vieniems sergstint kompanijos nuosavybę, kiti be maisto galės laukti ilgus mėnesius, kol kompanijos malonės pašaukti ir juos prie darbo, o gal kompanijos suras būdą, kad šaukti likusius darbininkus nebus reikalo. Jeigu nieks iki šiai dienai neišgirdo nieko apie pasekmes taikymosi, mes privalom grieštai atmesti panašius aplinkraščius, ir neleisti nė jokiam darbininkui dirbti ir tvirtinti spēkas mūsų priešų. Kadangi mes gyvename jau 20-tam šimtmetyje, tai aš nemanau, kad mes žengsim atgal ir darysim tą patį, ką prieš kelis metus atgal. Ne!... mes eisim pirmyn ir nelopjims jau nė t kusios unijos, bet stengsimės perdirbti naujai. Konvencijos lėšuojančios musms tukstančius dolerių nereikalingos, mes jų nerengsime daugiau, viską mes atliksime per referendum.

Joe. Corno kalbai pritarė visas susirinkimas. Da keli vyrai trumpose kalbose parėmė Joe. Corno nuomonę ir jo nurodymus ir daug naujo pridėjo kas link unijos tvarkymo ir pirmžengystės. Kieviemas laikėsi prieš aplinkraščių ir nutarė jų atmesti; prie to nurodė, kad pečkuriai, indžinieriai ir pum-

apginimui.

ekasių Ameri-
a, visiems ap-
tinėtas aplink-
kasių konven-
panijų susvie-
išreikšti, kad
liu, nes neturiu

suvienytų ang-
ms prie darbo;
titi traukti ang-
pripildyti gela-
lius anglimis),
negabenti ang-
oti tik saviems
akams prižada;
mija nebus už-
mą buvusį Cin-
irma. Darbas

plinkr: ščio, 12
jo savo visuti-
atviram lauke
ko:—Joz. Cor-
onką. Aplink-
linkištį, su pa-
viršininkus ir
jų nuosavybę
uščius pilvus.
ms gali atnešti,
ną, butent: lei-
mo kompanijų
t. p., kompani-
ais, nes su pa-
ikti, kur pano-
avybę, kiti be
anijos malonės
suras budą, kad
Jeigu nieks iki
ymosi, mes pris-
is, ir neleisti nė
usų priešų. Ka-
tai aš nemanau,
prieš kelis me-
šim jau n' t ku-
Konvencijos le-
salingos, mes jų
referendum.
kimas. Da keli
omonę ir jo nu-
ijos tvarkymo ir
nkrashtį ir nutarė
žinieriai ir pum-

pų prižiūrėtojai turi apleisti savo darbus, kol susitaikymas pilnai nebus padarytas.

Apskričio sekretorius bandė perspėti, kad negalima atimti nuo darbo pečkurius, indžinierius ir kitus nepasiklausus S.K.U. prezidento ir išpildančiojo komiteto, tada minia atsakė, kad ji yra didžiama ir spēka, ir ji veikia savotiškai, visai nepaisėdama unijos viršininkų, kurie nepaiso apie darbininkus, bet apie apsaugojimą kompanijų nuosavybės. Nutarta tą pačią dieną išsiuntinėti žinias pečkuriams indžinieriams ir kitiems ir S. K. Chicagoje su pranešimu, kas tapo nutarta. Taip pat nutarta visiems susirinkti ant rytojaus.

Sekančioj dienoj susirinkusiems pranešta, kad yra atvažiavę nekurie unijos viršininkai ir susirinkimas bus Opera House. Žmonės suėjo ten.

Unijos viršininkai, apskričio prezidentas, valstijos vice prezidentas ir du nariai pildančiojo komiteto, graudingai pasakojo, kaip jie stengėsi ant kiek galima geriausiai tarnauti darbininkams, priminė baisų atsitikimą kasyklėje Cherry, Ill. nurodydami, kad neatbutinai reikia leisti darbininkus dirbti taisymo darbus prie kasyklių, paminėjo streikus Pittsburgo ir ir Philadelphijos, kur pasekmės darbininkams išėjo gana blogos. Kad neprileisti prie streiko, darbininkai turi priimti kompanijos prašymus.

Perkalbėtojas Joe Corno, angliškai kalbėjo, smarkiai sukritikavo unijos viršininkų nurodymus ir pasmerkė kelisysk perskastytą aplinkraščių, triukšmingai pritariant susirinkusiems. Unijos vadovai matydami dalyką kryptantį šalin nuo jų ir negalėdami kęsti Joe Corno's karštą kritiką, paleido bal suoti, — pasekmės: už priėmimą atsistojo apie pora dešimčių airių, kurie gavo apšvilpti nuo minios, taipgi vėl nutarta niekam neiti dirbti kol kontraktas nebus gatavas. Nėkurie unijos viršininkai atkartojo tą patį prašymą. Balandžio 24 d. sušaukė susirinkimą, gavo tą patį, ką ir pirmiau. Spėjama, kad trumpam laike kompanijos pasakys ką—nors daugiau.

Negalima praleisti nepaminėjus, kad unijos viršininkai atsivežė da vieną aplinkraščių nuo pildančiojo komiteto, kuriuo mi persergsti anglekasių, kad nesidrąsytų atimti nuo darbo: pečkurius, indžinierius ir kitus, nes legislatura Springfielde yra užgynusi kovo mėnesį šių metų tam—tikrais įstatymais, kuriais draudžiama atimti nuo kompanijos darbininkus: pečkurius, indžinierius ir pumpų prižiūrėtojus, be kurių kasyklės negali užsilaikyti geram stovije. Ant šito atsakė vyras iš minios:

— Kapitalistai visuomet turi savo teises, bet darbininkai niekuomet. Taigi mes dabar norime įgyti savo teises, todėl ant kapitalistiškų teisių nepaisom! Jam pritarė susirinkimas.

Linksma kad darbininkai stoja į kovą už savo tiesas, kurią jau įgija, bet jie jau žada žengti pirmyn ir pirmyn prie įgijimo savo teisių. Miela paminėti ir lietuvių, kurie energiskai laikėsi už savo teises. Didelį papeikimą nupelnė airiai, stodami už kapitalistus, nors jų ir mažai tebuvo.

Darbininkai pirmyn. Laikas mums įgyti savo tiesas.

A. Krajaučkas.

Šmitke.

DINGO.

Laikrodžiai bukštuose numušė ketvirtą valandą... Aidas jų slinko tolyn ir tolyn,—pakol tykus vėjalis, vos tik palengva lapus šlamėdamas, nenunešė jų tolyn nuo stovinčių bakužių, tarytum nenorėdamas išbudinti tuos vargdienius, kurie kelsis ir eis už valandėlės į savo sunkaus darbo vietas.

Saulė vos tik patekėjus, budama dar raudona, metė savo spindulius ant tos surukusios apielinkės, kuri iš tolo maž—daug atrodė į kapines su iškastomis duobėmis.

Liudnas ir skurdus reginys, tai maža, siaura gatvė, gatvė pilna purvų, skarmalų, blėtų ir be tvarkos išmėtytų akmenų. Šalimis gatvės stovėjo mažos aptemusios, surukusios bakužės, josios buvo palinkusios link gatvės, suklampusios į purvyną, tarytum susnudę pavargėliai. Keli žingsniai toliau matėsi didelė Pekla, Pekla su neperstojančiais rukti kaminais ir baisiai duzgiančioms mašinoms... Žiurint į josios sienas, matėsi pro mažą langelį, jog ten judėjo kokios tai karikatūros ir gyvos dar tarp tokių dulkių, liepsnos ir dvokiančio oro.

Dar valandėlė ir pasigirdo triubos balsas, tarsi išmesdamas buriais iš pilnų garo ir dulkių triubų tas karikatūras... Ir tai buvo žmonės pūgivi, nuvargę, kurie pakrikę bei buriais slinko link eilės bakužių... Dar buvant puskelėje jiems, prasi—vėrė jų bakužių durys, ir iš ten po du, po tris ir daugiau tokių pat karikatūrų tik su šviesesniais veidais traukė į tą pačią Peklą, susitikdami sądraugus vidurkelėj. Kodėl taip, manys skaitytojas?... Aišku, dėlto, kad nereiktų mašinoms sustoti, tai guodotina kumpanija pėdarė dvi apmaini, po 12 valandų kiekvienai ir tuomi duoda progą darbininkams pasilsėti.

Dar kartą suuzė dudos ir minėtos karikatūros dingo iš akių.

Saulė pradėjo išbalti ir šviesti visuose kampuose apielinkės.

Vyturis, linksmai tarškėdamas pavasarinę gaidą, kilo į dausas karts nuo karto pasisukdamas, arba krisdamas kaip akmuo ant žemės.

Tuo tarpu vienos iš bakuželių durys atsidarė ir iš jos išėjo pilnų metų vaikinas, tečiau ant jo buvo matomas suvytintimas ir netvirtumas. Įkritę parudę, žandai, įdubusios neaiškios be jokio jaunystės gyvumo akys, sukumpęs ir sulinkęs sprandas, įpuolusi krutinė — viskas tas rodė sunaikinimą. Žingsniai jo panašūs buvo greičiau į paliegusio žmogaus, negu į jaunikaicchio. Veide jo buvo matomas gilus užsimąstymas ir rupestis, nes svajone gal nesurauktų taip labai jam kaktą ir neužsiųstų tų nusiminimo šešėlių veidan. Ejo lyg kad visai nepaisėdamas, kas aplink jį veikiasi, nors gražus papavasario rytas ir vyturio dainelė žavėjo kiekvieną jaustančią sielą. Iš jo krutinės kart—kartėms veržėsi tik tylus atsidusėjimas bei sausas kosulys.

Priėjęs prie paminėtos rukstančios Peklos, jis sustojo, pažvelgė į gražų pasaulį, kuris toli buvo motomas, į žiedras

padanges, kai—kur sumargintas balatis pukiniais debesėliais, žvilgtelėjo į augstą dirbtuvės murą, nuleido galvą ir valandėlę stovėjo nepasijudinęs, paskui išimęs raudoną nosinę skarelę, nušluostė veidą ir akis, kurios jam aptemo, nes koks tai skausmas suspaudė jam širdį ir išspaudė iš jos per akių kampučius surias, edančias ašaras. Po to jis kaip tai išdidžiai pakėlė galvą ir akįse, kurias rodos, lyg atgaivino ta edanti širdinė rasa, nuzaibavo įstabi šviesa. Apsizvelgė ir su kokių tai tvirtu nuosprendžiu jis atsisuko kiton pusėn, ir nuėjo.

Vėjalis lyg kad rankiodamas bėltus debesėlius po dangškę skliausmą kuopino juos į kruvą. Saulė gražiai spindėjo, aplink girdėjosi gyvybės atbalsiai.

Jaunikaitis pasuko į platų, lygų, žibantį saulės šviesoj kelią, kuriuomi kart—kartėmis be triukšmo nubėgo čiukšianantis automobilis bei girdėjosi smarkus, taktiškas puikių arklių kanopų bildėsis ir traukiamos karios švelnus taisykėjimas.

Jaunikaitis nuėjo keliu, kur judėjimas buvo daug gyvensnis, negu kad aplink jų bakužoles; automobeliuose ir atidengtose puikiuose kariatose važinėjo laimingieji pasaulio žmonės, gėrėdamiesi puikiu rytmečiu, juokdamiesi ir šnekučiuodamiesi linksmai.

Nors aplink matėsi puiki, garazi gamtška scenerija, nors girdėjo linksmus juokus važinėjančiųjų, nors matė veiduose jų užsiganėdinimą, einantis jaunikaitis jautė tik draskančius jam sielą jausmus, kurie rodosi varyte varė jį keliu, verčiant skubinties. Beidamas, priėjo jis apgyventą gatvę, kuri buvo plati, švari, prikūsta medžių šešėliais, kuriuose taipgi slėpėsi puikūs, toli viens nuo kito stovintį namai, aplink kuriuos žydėjo margi, kvapningi daržialiai, įvaiždziai atsimušanti nuo tams—žalios spalvos vejalės, kuri lyg kad kauru išklojo žemę aplink. Rytmečio tyloj, kurią čia judino tik paukščių čiukėjimas, girdėjosi skambas fortepijaninės muzikos. Tarp linksmų arijų ir triukšmiugų, erzinančių liudną sielą skambų, jaunikaitis beidamas išgirdo liudną fortepijaninių stygų melodiją, kuri kokio tai begalinio ilgėsis pilna plaukė iš vienu namų per atidarytus langus ir, rodosi, liejosi į vieną harmoniją su vėjalio šnibzdėjimu medžių lapuose. Tos muzikos balsai užgavo, rodosi, apnykusią einančio jaunikaičio sielą, nes jis umai sustojo ir įsiklausė į liudną melodiją. Jo įpuolusi krutinė, tarsi patvindama, pardėjo kelties, veide pasirodė išsyk pasiilgėjimo, po to gi skausmo šėšėlis ir jis sunkiai atsido, kada labai, liudnas balsas dainuojančios atėšė jam žodžius:

Nameliai mano brangūs!
Man yr visur patogu,
Bet niekur nēr taip miela,
Kaip po tėvelių stogu...

Ta daina našlaitės, ar gal benamės tarnaitės, pamislijo jaunikaitis. Gaida nutilo ir skambas fortepiono muzikos taipgi, bet jaunikaičiui graudi melodija skambėjo ausjse, jam rodėsi, kad nieko čia aplink nematė, tik skurdžias bakužoles, kurios gi ir jam nebuvo tėvška pastoge. Jis jautėsi vienų—vienas pasaulyje, benamis. Jan prisiminė tėvų namai, bet

tie buvo toli, toli, nepasiekiami, neprieinami jam... Ten jam buvo miela ir smagu gyventi, kol neišaugo ir kol vargas neišvarė jį toli į platųjį pasaulį laimės jieškotų. Dabar jis matė vieną savo baisų benamio padėjimą. Sveikata jo sunaivinta; jau treči metai, kaip gydytojas prigelbsti menką uždrabį sunaudoti. Lietuvoj likusi varge sena motina ir seselė, jos šaukiasi pagėlbos... Tos visos mintys suspaudė jam širdį lyg geležiniais nagais, skausmas krutinėje atsiliepė taip, kad jis abiem rankomis nusistvėrė už jos ir rodosi, savo konvulsijos išskėstus pirštus norėjo įsmeigti į ją, kad išplėšti iš jos širdį ir sustabdyti jos plakimą, kuris leidžia da jam jausti ir matyti šį gražų ir sykiu pasibiaurėtiną, neteisingąjį svietą.

Ašaros edamos skruostus riedėjo jam iš akių ir jis lyg slėpdamas jas nuo svieto, nukreipė savo žingsnius į laukus.

Saulė jau buvo pietuose ir savo stačiais spinduliais apšvietė platų, lygų ežero paviršių, kuris išlengvo lingavo lyg Lietuvos laukai pasėlių vilnimis. Jaunikaitį ežero platybė viliojo ir jis lyg viską pamiršęs pagreitino savo eiseną...

Vakare fabriko dūda savo storu balsu vėl garsito darbininkų apsikėtimą. Tarp kitų sugrįžtančiųjų nesimatė jaunikaičio. Namiškiai veltui je jaukė sugrįžtant, nes jis jau nesugrįš daugiau, ne rado sau vietą smagią ir geistiną šaltam ežero gelmių glėbyje... Dingo...

AR JAUS NUVARGUS ŠIRDIS?..

Ir vėlei po žiemos šaltos
Ateis pavasaris linksmai;
Ir vėl atbus jausmai gamtos,
Miegoję po sniegu ilgai.

Ir vėlei žemelė sušils
Ir kaip pana pasidabins,
Ir gėlės žiedais apsipils,
Ir pievas vainikais išpins.

Ir linksmai paukšteliai giedos:
Meilingai skambės jų balsai;
Nuliūdę raudoti nustos...
Ir džiaugsis pievos ir miškai...

Bet ar jaus nuvargus širdis
Tas didžias grožybes gamtos?
Kad jei skausmai kankis ją vis,
Ar karčiai raudojus nustos!...

Jei audros vis širdį draskys
Ir paskutinę viltį blaškys;
Kas meilės ugnį užgesys?
Kas širdį paguos, suramys?

Nors paukščiai ir saldžiai čiulbės,
Gegutė kukuos — nepaliaus,
Ir gėlės, ir krūmai žydės...
Bet mano širdis to nejaus.

Ir verks nuliudus ji viena,
Mielos paguodos laukdama,
Kuri viena tik suramys, —
Tad gamtos grožybes išvys!...

S IV, 09 m. P. Posmyla.

DARBININKO KRONIKA.

Philadelphiajos lietuviams—darbininkams apvaikščiojant 1 gegužės šventę, kad apvaikščiojimą mat rengė kaip ir visur pirmose darbininkų eilėse stovintieji socialistai, atvykęs iš Europos lietuvių tamdinti ir hipnotizuoti misijonierius vienuolis Kapucinas iškeikė tuos vadovaujančius socialistus, o užhipnotizuotus žmonelius prisiekdino, idant neitų į bedievių rengiamus susirinkimus, taipgi idant neimtų į rankas jokių bedieviškų raštų, rodosi, trokšdamas, kad lietuvius atitrauktų vėl į barbarizmo gadynę, liepė deginti ir naikinti pakliuvusius į rankas raštus. Tie biauqūs iš-

N
naudot
tamsias
džiu n
bū, ku
kusiem
darbus
ašarų,
„M
vaikšči
so pasa
rių val
pastang
tikslu a
kapucin
ojas pr
Reikala
apšviet
N
kas M. J
caro šni
vo apsk
Evalenk
Žyc
lenko sl
reikalau
Teismas
cevo išd

GERBIA
Mel
1)
timą k
Ma
mo mok
gentis,
kūs gy
mais.
me mylė
su savo
didelis š
me sušali
nesnio at
ta vienas
tų yra ge

Jan
nyčios sk
silieka ik
nes žmog
dėkavojai
Arti
ša gyvenit
aple kurit
neįvykdo
kitam, ka
mais, nes
Socij
bet jie gal
mintąjį te
bės silpne

naudotojo ir temdytojo pamokslai matomai susmigo žmonėms i tamsias, apkvaišintas galvas, susirinkiman tikintieji i «stambeldžių» mokytojus pasakas neapsilankė. Apsilankusieji po prakalbu, kuriose ypatingai drg. J.Šaltis nemažą žiupsnį šviesos susirinkusiems suteikė, vaizdžiai perstatydamas darbininkų padėjimą ir darbus išnaudotojų ir temdintojų, sujudindamas klausytojus iki ašarų, susirinkimas sustoję priėmė sekančią rezoliuciją:

«Męs lietuviai-darbininkai susirinkę 1 d. gegužės, 1910 m., apvaikščioti darbininkų šventę jungiame savo protesto balsą prie viso pasaulio darbininkų luomos protesto prieš kapitalistų, kraugerių valdonų ir dvasiškijos darbus, sykiu pasmerkiame dvasiškijos pastangas palaikyti lietuvius darbininkus tamsybė, dėl kurio tai tikslo atsiuntė Amerikon darbininkų sutikimo ardytoją vienuolį kapuciną «tėvą Kazimiera». Pasmerkiame jo pamokslus ir tendencijas priešingas 20 metųšimčio žmonijos kulturai ir civilizacijai. Reikalaujame viso pasaulio darbininkų luomai meilės, sutikimo, apšvietos, laisvės ir lygybės».

New York o International Library Pub. Co. pirmininkas M. Evalenko, kurį Vladimiras Bucevas išdavė kaipo Rusijos caro šnipą, pareikalavo teismo, bet Garbės Teismas ištyręs Bucevo apskelbtų faktų tikrumą, pripažino Evalenką kaltu, t. y., kad Evalenko ištikro buvo caro šnipu New Yorke.

Žydų laikraščiai tuojaus po tos apskelbė kitą žinią, kad Evalenko skundžia VI. Bucevą United States Circuit Court teismui, reikalaujamas 100.000 dolerių už suteršimą jam vardo. Garbės Teismas tokį Evalenko pasielgimą pripažino už patvirtinimą Bucevo išduotų faktų, taigi Evalenko tikrai buvo šnipu.

LAIŠKAI | REDAKCIJĄ.

GERBIAMOJI REDAKCIJA:

Meldžiu paaiškinti man šiuos klausimus:

1) Ar tinka mums socialistams vartoti žodį «mylėk savo artimą kaipo pats save»?

Man taip išrodo, kad to žodžio veikmė yra priešinga socializmo mokslui. Aš jo reiškimą suprantu taip, kad artimu yra tik gentis, draugas, kaimynas ir pažįstamas, su kuriais turime santikius gyvenime. Nepažįstamus ir tolimus negalima vadinti «artimais». Jeigu būtų pasakyta mylėk žmogų kaip pats save, turėtu me mylėti visus lygiai net ir skriaudikus. Pavyzdžiui, nueinu aš su savo artimu miškan, abudu esame menkai apsilvilkę, užpuola didelis šaltis, mylėdami «kaip pats save» viens kitą abudu turėtu me sušalti. Gamta gi liepia stipresniam gelbėtis ir jis nuo silpnosnio atima aprėdalą ir aus tur dingti. Ar ne geriau kad dingsta vienas, negu kad abudu turėtų žuti? Katras iš tų dviejų įstata yra geresnis?

A. Rypkevičia.

Jau antras tūkstantis metų baigiasi kaip tas altruizmas bažnyčios skelbiamas «mylėk savo artimą kaipo pats save», bet jis užsilieka iki šių dienų tik teorijoje, praktikoje gyvenimam negal įeiti, nes žmogus remiasi gamtos įstatymais — kova už būvį, kam pasidėkavojanti ir turime šiandieninį suvėdymą draugijos gyvenime.

Artimą reikia suprast kiekvieną žmogų, su kuriuo tik mus riša gyvenimas, o jis riša mus su viso pasaulio žmonėmis, net su tais, apie kuriuos, rodosi, męs visai nežinome. Tečiaus gyvenime tas neįvykdomas, nors tą altruizmą patvirtina įsakymas: «Nedaryk to kitam, kas tau nemielas». Ir tas ir kitas negali būti realizuojamais, nes stipresnis sumina teisingystę.

Socializmo mokslui tie doros įsakymai negali būti priešingais, bet jie gal būt pildomi tik tuomet, kada socializmas prikels sumintąją teisingystę, kuri neleis stipresniam skriausti be atsakomybės silpnesnį. Tik socializmas yra tikros doros apginėjas.

Leist kitam žuti, kad pačiam gyvenimu naudoties, tai tą daro tik šiandieniniai kapitalistai ir viešpataujantieji; esant pavojui net neinteligentiški gyvunai savo instiktiais atjaučia savitarpinės pagalbos pajautas, juo labiau tur jausti tat žmogus, kuriam dora neleidžia nupirkt sau gyvenimą kitų gyvastimis. Socializmas tik ir naikina tokią tvarką.

Kad sykiu kovoja ir prieš bažnyčią, tai tą daro dėlto, kad ta su savo mokslu likosi teisingystės mindžiotųjų įrankiu, laikančiu pavergtuosius hipnotizme, arba nuolankiame pasidavime stipresniojo valiai. Taigi socializmo mokslas pirmoje vietoje stato teisingystę, bažnyčia gi pavertųjų žmonių hipnotizavimą altruizmais.

R e d.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

SPRINGFIELD, ILL. Žinutės pas mus nelabai smagios. Anglekasiai nuo pirmos balandžio nedirba; daugumas išvažinėjo kitur darbo jieškoti. Kiti stovi ant vietos ir laukia pradedant dirbti.

Nuo 15 balandžio atsinaujino šalčiai, užšaldė daržovės, pasėtus javus ir medžius; skaitoma blėdies milijonas dolerių. Ir dabar dar vis šalta, lyja ir sniegti. Netik kapitalistai žmones spaudžia, bet ir gamta savo žiaurumą rodo, tartum būtų kapitalistų draugė.

Kur tik nepažvelgsi, visur neramumas tarpu biednų žmonių. Praeitą žiemą nepergeriausiai dirbo, kad daugumas nesusėpėjo nė pernykštės vasaros užliktas skolas krautuvninkams išmokėti dabar ir vėl bedarbė. Balandžio 19 dieną numirė 29 kuopos LSS narys, per ilgą laiką singęs drg. P. Mašiotas.

Ant 1-mos dienos gegužės LSS. 29 kuopa rengia prakalbas ir kaipo apvaikščiojimą viso pasaulio susipratusių darbininkų šventės. Šio mėnesio laikytam kuopos susirinkime nutarėm užprenumeruoti dvi kyngas «Moteris ir Socializmas» ir ir pasižadėjo šiaip draugus prie to kalbinti prisidėti su prenumerata kas ištesis.

V. Cerniauskas.

WATERBURY, CONN. Pas mus, kaip ir kitur, nors darbai nepergeriausia eina, vienok žmonelės nenusimėnę kruta, dirba ir neklysiu, jeigu išstariu, neatsilieka nė ant pėdos nuo mūsų brolių darbininkų kituose miestuose, bet žengia kasdien progreso linkui. Rengia paskaitas, prakalbas, diskusijas, lošia teatrus ir tam panašiai. Ir dabar, 1-mą dieną gegužės bus stebėtina gražus apvaikščiojimas, kaipo darbininkų šventės vakaras; vakaro programas sekantis:

a) Prakalba drg. A. Baranausko, atstovo L.S.D.P. b) Teatras drama 1-me akte Br. Vargšo, «Seliamono Sapnas», suloš teatro mylėtojų kuopelė. c) Dainos. d) Monologas

ir muzika. Viską tą parengė LSS. 34 kuopa.

Da turiu pranešti, kad turėjome 20 balandžio iškilmingas, arba pagal naujausių madą vestuves, p. Juozo V. Gelgaidos su p. M. Bendoraičiute, abudu nariai 34-tos LSS. kuopos kur svečiam besilinksminant, sumanyta bent kiek sumesti aukų dėl paskubinimo išleidimo to seniai laukiamo A. Bebelio veikalo «Moteris ir Socijalizmas»; draugai suaukavo net \$14. ir 55 centus.

Aukavo šie draugai:

J. Burokas \$3.00, J. V. Stalioraitis, J. S. Pruselaitis, K. Seliokas, J. Puniška— po \$2.00. J. Žemaitis, A. Nainis, M. Dambrauskas— po \$1.00; pone Bendoraitienė 30c., M. Kalėda 25c. Viso \$14.00 55.

Tai net nuo savęs ištariu visiems širdingą ačiū.

Papė.

CAMBRIDGEPORT, MASS. Kol nebuvo čia dušių ganytojas, buvo ramu ir žmonės santaikoj gyvena, bet atsiradus tam, kad žmonelės negal da apsieiti be hipnotizmo ir be išnaudojimo ir temdinimo įstėigos, tuojaus parapijos mitingę kunigėlis nepatinkančius sau išvadino socijalistais. (Tuo negalima įsižeisti, nes buti socijalistu ne kiekvienam leidžia nesupratimas bei teisybės neapkentimas Red.) Per pamoslą gi ir nepamišo išniekinti socijalistus. (Tai paprastas darbas tų, kurie žino, kad socijalistu buti, tai reikia teisybę mylėti, o teisybės melo apaštalai neapkenčia Red.)

Vietiniai socijalistai, balandžio 17 d. surengė prakalbas. Kunigas įsakė savo avėlėms nesilankyti, tečiaus publikos prisirinko daugias, negu kitados.

Kalbėjo A. Antonovas, kuris nurodė visą tikėjimo istoriją, bet kritikuodamas šių laikų religiją, suerzino gerus katalikus.

Antras kalbėjo drg. F. J. Bagočius. Jo kalba žmonėms labai patiko, nors ir nurodė vietinio kunigo begėdišką socijalistų niekinimą.

Kunigas apie prakalbas ir parapijonų dalyvavimą patyręs, da labiau supyko ir bardamas savo parapijonus ir siundydamas ant socijalistų su «kiaušiniais» sako, jeigu da jie išdrįs parengti «bedieviškas» prakalbas, tai jau jis pats visus «juos» (suprask socijalistus) išnaikysiąs. Ištikrųjų statosi didesniu už Rusijos Puriškavičių didvyriu. Kad tik pats neutupty, kaip vabalas. Socijalistai rengiasi vėl rengti prakalbas.

A. J. Pasvalietis.

KENOSHA, WIS. Balandžio 16 dieną LSS. 58 kuopa surėngė vakarą: Teatrą ir balių. Statyta ant scenos du veikalai: rusų kalboj: «Neznaja brodu, ne suisia v vodu» ir mažrusų kalboj: «Po revizij». Lošė «Dramatic Club Progress» iš Chicagos (dramatiško ratelio) artistai.

Publikos buvo apie 300 asmenų, nors blogas oras daugelį sulaukė nuo apsilankymo. Apsilankiusieji, kiek buvo galima spręsti iš entuzijazmo, buvo vaidinimu užganėdinti.

Gal skaitytojai stebėsis, kodėl 58 kuopa ant scenos stato ne savo kalboj veikalus, bet rusų kalboj, kuri ne visiems apsilankantiems į tokias vakarus yra suprantama? Mat buvome priversti, nes atsišaukė į lietuvių dramatišką LSS. ratė-

lį Chicagoj, nuo jo negavome per tris savaites jokio atsakymo. Buvo kreiptasi ir prie kitų lietuviškų draugysčių, bet iš niekur geistino atsakymo negauta. Priversti buvome pasinaudoti iš tų draugų kitataučių, kurie noriai paduoda socijalistams ranką.

Vakaras atnešė pelno \$121.00. Išlaidos pasiekė 101 dol. Atliko \$20.00. Iš tų pinigų, pusė likosi paskirta 58 kuopos reikalams, kita gi pusė agitacijos reikalams.

Balandžio 24 dieną LSS. 58 kuopa savo susirinkime vėl buvo pakėlusį klausimą kas link prisijungimo prie anglų «Socijalist Party». Tečiaus po ilgų debatų galų gale pertikrinta ir butinai užsispyrusius draugus, kad socijalizmo labui da daugiau galima nuveikti turint savo sąjungą, nes taip pat galima balsuoti už socijalistiskus kandidatus nepriklausant prie S. P., kaip ir priklausant. Taigi susitaikyta. Taipgi nutarta sutverti LSSA. rajoną iš artimiausių 3 kuopų. Buvo įnešta, kad sutverti Dainininkų Ratelį. Kuopa įnešimą priėmė; pradės darbuotis, kad sumanytą įvykdyti.

Ištikrųjų, jei tik tarp mūsų bus santaika, mūsų darbas žengs sparčiai pirmyn.

Kenošietis.

MIDDLEBORO, MASS. LSS. 13 kuopa nors jaunutė ir neskaitlinga nariais, gyvuodama tik nuo šių naujų metų, tečiaus pasidėkavojant draugų darbštumui, gražiai vystosi. Surengė prakalbas, susižinoję su dabartiniu keliaujančiu kalbėtojum drg. A. Baranausku. Balandžio 14 dieną minėtas kalbėtojas atvyko ir vietiniai draugai susirinkę pasidalino nuomo nėmis, nutardami taip veikti, kaip butų naudingiau. Sekančią dieną, t. y. 15 balandžio svetainėje Young Men Christian Ass'n., drg. A. Baranauskas kalbėjo į publiką, nurodinėdamas faktais reikalingumą mums darbininkams mokslo, be ko mes esame kaip Europoj, taip ir Amerikoj spaudžiami, išnaudojami ir turime skurdo purvuose gyventi. Nurodė, kaip išnaudotojai neprileidžia darbininkų žmonių prie mokslo, kaip mokyklose paduoda iškraipytą mokslą, kad palaikyti vergiją, ir kokiu keliu darbininkai gali atsiekti sau reikalingą apšvietimą, kuris parodytų jiems teisybę ir neteisingumą šių dienų draugijos surėdymo. Taipgi atkreipė atydą į naujų gentkarčių auklėtojas—mėtinus, kurios pačios budamės tamsybės pančiuose, negali išauklėti naudingus žmonijai vaikus. Dėlto darbininkai privalo vienyti ir skaityti jų pačių išleidžiamus raštus, kad suprastų savo reikalus ir padėjimą.

Balandžio 16 dieną kalbėjo apie alkoholių ir tabaką ant kiek jie yra blėdingi vartotojams.

Balandžio 17 d. kalbėjo vėl apie darbininkų padėjimą Lietuvoje ir abelnai Rusijoje, išaiškindamas, kaip ir dėl ko prasidėjo revoliucija, kas privertė žmones stoti į kruviną kovą.

Padarius mažą pertrauką buvo padaryta kaledta ir draugai suaukavo \$6 46c. iš kurių likosi apmokėta kalbėtoju. Pertraukose drg. J. Folvaišas padeklamavo eiles. Po to drg. A. Baranauskas vėl kalbėjo apie dabartinį padėjimą darbininkų Amerikoje, kur taip pat skurstame pasidėkavojant tam faktui, kad nesirupiname savais reikalais, nesiorganizuojame kaip reikia ir mažai teskaitome naudingus raštus.

Prakalby lankytojas

LSS. s
simą Centr
apie LSS.

J. Nau
mą pasivėl
džio pabaij

Mėdos
«Kovon» n

P. M. G

P. Rub
duota pilnas
butent sug
dinti negal

Šiuomi
nėsa. Prek
tą naują pi
užmokestį
Adrest
«Kov

Draug
Sį metų da
Dar sy
mėnesio 3-
o dabar pra
tinas, pra
rinkimus, t
ti. Todėl
mus, nes gė

III-žio
2-rą valan
Pa-
Kuopos
teikti jiems
rime daug s

Už Au
situočiau į K
k tip sužinos
siųsime tam

NAUJAU

Ka p užlaikyti
diesinių apgavik
tals deatals mal
Drs. B.

Krasos Dėžutė.

LSS. 29 kuopa. Kadangi diskusijoms apie suvažiavimo klausimą Centro sekretorius «Kovos» špaltas jau uždarė, tai nuomonė apie LSS. suvažiavimo nereikalingumą patilpti negali.

J. Naujokas. Su nuomonės išreiškimu apie LSS, IV suvažiavimo pasivėlinote. «Kovos» špaltos diskusijoms uždarė su balandžio pabaiga.

Mildos Choras. Už eksperto Spencerio antrašą ačiū. Laiško «Kovon» netalpiname, nes jame nieko svarbesnio nematome.

P.M.G. Rankraščiai randasi. Sunaudosime prie progos.

P. Rukevičius. Laiškas į redakciją netinka, nes viena nepa-
duota pilnas antrašas rašusiojo jį, antra sąjungos kirminais, kurie
butent sugriebė sąjungos turtą, be tam tikrų prirodymų nieką va-
dinti negalima, nes toks vadinimas yra kriminališku prasižengimu.

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, jog jau sulaukėm ir 2 trą No. «Visuomė-
nėš». Prekė 30c. Kartu NN. 1 as ir 2-as tik 50c. Kurie norire
tą naują pirmėivišką laikraštį skaityt, prisiųskit krasos ženkleliais
užmokestį «Kovos» Administracijai, o tuoj bus jums prisiųsta.

Adresuokite sekančiai:

«Kova»,

1815 E. Moyamensing ave.,
Philadelphia, Pa.

Atyda 88--tos kuopos draugams.

Draugai! Jau suvisai pradėdame atprasti nuo susirinkimų. Ši meta da tik du susirinkimu turėjome ir tai vis nepaprastai.

Dar syki meldžiu nepamirštie, kad susirinkimai laikomi kožno mėnesio 3-čią nedėdienį, pirmiaus prasidėdavo 2-rą val. po pietų, o dabar prasidės 10-tą val. ryte. Dalykas tame, vasaros laikas ar-
tinasi, pradeda atšilti, nė vienas nenori karščiuose lankytiš i susi-
rinkimus, turėsim visai iškrikti, nes tokiu būdu turi atmaina įvykti.
Todėl draugai, malonėkite nors dabar atsilankyti i susirinkimus, nes gėda būtų jeigu atsiliksimė nuo savo draugų sąjungiečių.
Sėkr. K. Kašeta.

L.S.S. III. Rajono kuopoms.

III-čio Rajono konferencija atsibus 8 dieną gegužės 1910 m. 2-rą valandą po piet. S. D. Kliube 421 Fifth Ave. Homestead, Pa.

Kuopos malonės prisiųsti delegatus su mandatais, taipgi su-
teikti jiems ir įnešimus dėl labo LSS. bei dėl III-čio Rajono. Tu-
rime daug svabių reikalų atlikti per šią konferenciją.

III-čio Rajono sekr. B. Kundrotavičius.

Pranešimas.

Už Andriui Virbylai gautus pinigus 18-31 III 1910 m. nu-
siunčiau į Kalvarijos kalėjimą, kitus kol kas pasilikau pas save,
k tip sužinosime, kad pinigai į Virbylos rankas daėjo, tą kortą nu-
siųsime tamstai. Viso gavau tam reikalui 5 rub. 54 kapeikas.

NAUJAUSĖS EUROPINIS IŠRADIMAS DEL MILIJONŲ!

Ka p užlaikyt grožybę ir prašaliet daugybę odos [skūros] ligų. Kaip apsaugoti nuo šen-
dientnių apgavikų, ir kaip galima prašalintie daugybę ligų užsienėjuis su tam pritaikinti-
tais daiktais maistais. Dykai darodymai, kaip tikėtančiai išsilydė Rašyk pas.

Drs. B. Derma, Specialists, Sta. W. So. 8 St.

Brooklyn, N. Y.

REIKALINGA ZETSERIS.

Gerai mokantis spaustuves darbą. Skubei atsišauki-
te in «Kovos» administracija:

«Kova», 1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

«KOVOS» Spaustuvėj spaudinam visokius spaudos darbus.

Spauzdinam netik plakatus, tikietus ir programus baliams, bei
teatram, netik visokius biznieriškus apgarsinimus, draugystėm ir
kliubam konstitucijas, bet ir visokias dideles knygas. Užsaky-
mus išpildom visuomet i laiką greit, gražiai, už labai prieinamą
prekę. Turintiejie koki-nors spaudos darbą, kreipkitės i «Kovos»
spaustuvėj kiekvienam laike ypatingai ar per laiškus sekančiu ant-
rašu:

Gražus pavyzdis.

LSS. 7-tos kuopos Teatrališkas Ratelis paaukavo išleidimui
«Moteris ir Socijalizmas» knygos 10 dolerių, o už 5 dol. prenume-
ruoja knygą. Draugai 7 kuopos ištikro duoda gražų pavyzdį, už
ką reik ištarti jiems širdingą ačiū. Aplaikyta \$15.00.

«Kovos» adm.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gim-
mo momentą: sukylimą liaudies pries caris-
ką valdžią. Paveikslas didumas 14X18 colių, prekė su pristintimu 20c, daugiasu imantiems ant
karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplauti tarpe
darbinukų kleos revoliucionijoniskas mintis.
Norintiejie turēt i paveikslą kreipkitės i «Kovos» Administraciją.

DOVANAI.

Europos tabako kompanija dovanoja 1000 auksiniu
laikrodėliu. Kuris padės apgarsinti šitą tabaką, gaus dovanai auksini
laikrodėli, gvarantuotą gerumu ir teisingu ejiu ant 20 metu. Krautuvėse
toks laikrodėlis prekijuoja \$15.00. Puiki proga pasinaudojimui, kurią galite gaut
dovanai.

Mēs parduodame Austrišką, Bosnišką, Hercegenišką, Hungarišką, Turkišką ir Rusišką ta-
baką, dėl cigarečių, cigarų ir pipkių. Tą patį tabaką, kurį iūs taip noriai ruktė savo senoj tē-
vynėj. Jūs žinot, jog tai yra geriausias tabakas ant svieto. Jūs nenorite rūkyti Amerikoniško
tabako, kūdo ir prasto išdirbimo.

Mēs norime, kad kiekvienas Europietis žinotų, jog mēs atidarėme New Yorke didelę są-
krovą geriausio tabako. Mēs leidžiame daug tikėtančių dolerių, idant jis būtų žinomas visose
Jungtinėse Valstijose.

Už pirmutinius 1000 orderių vertumo po \$6.00, MES JUMS DUOSIME AUKSINI LAIKRO-
DELI VERTES \$15.00 DYKAI! Laikrodėlis gražiai graviruotas viršale, dubaitavals ant-
vožale, koteliu užsakomas ir užstatomas, apsergėtas nuo pridukėjimo, gvarantuotas tikrumu
laiko ir išdirbimo ant 20 m., ant visų akmenų, 14
karato aukso. Laikrodėlis tokio išdirbimo ir tokio
pat aukso, parsiduoda kiekvienam store už \$15.00

Adresuokite:

European Tobacco Co.

33 Leonard t.

Dep. 74

New York, N. Y.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS
DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, P. A.

Prėmimo { Iki 10 1/2 ryto. Nuo 2 iki 8 P.M.
valandos: } Nuo 6 iki 8 vakare.

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai. e

KATALIOGAS DYKAI!

Kas Nusipirks Naują juokingų dainų Knygele dainų Vainikėlis' kurios prekė 15 cent. tam Prisiqsime Katalioga Dykai. Tame kataloge Telpa aprašymai apie Elektriškų krutanciu paveiksly mašinas. **Magiskas Sztukas**, lempas, visokių gatunkų knygas, drukuojemų mašinėliu **Armoniku** koncertinu Britvu, Laikrodėliu, Aukšinių rašomu plunksnu, Spilku, Žiedų, Lenciugelių, Strielbų ir tt.

George A. Pupauskys & Co. Dep. 1
2342 S. Leavitt St. Chicago, Ill.

Frederick D. Felto
SALIUNAS
S.W. Cor. Richmond & Allegheny Av.
PHILADELPHIA, PA.

Yra tai geriausia UŽEIGA Lietuviams.

EDWIN M. SIPE
PLUMBERIS ir PEČIU INŽINIERIUS
2712 E. Allegheny Ave., Phil'a

Mano darbas gali būt matomas naujoje svetainėje ant E. Allegheny Ave.

Gerai dantys yra neatbutinai reikalingi! gera sveikatai, todėl nueik pas dentista

Dr. J. I. Halpern
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 8 vakare.
Nedėliomis 9 iki 4 vak.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodėlio socialistiškas reteželis su globn, broliškai sveikinancios dvi rankos arba su švyturin ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c.

Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paauksuoti—25c; daugiaus imantiems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaudami siuskit pinigų kraštos ženkleliais arba Money Orderiu.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Prie išsisukimo, Sudurdimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašiu kančiu niekas taip greit nepamačins, kaip sutepimas su Pain Expeleru

Escmama voooe ap.
Hkoooe uz 95 ir 60c.

F. Ad. Richter & Co
215 PEARL ST.
NEW YORK

Tėmykit ant Anhero ženklelo apsaugojimo.

NAUJAS ISZRADIMAS
Sustiprinimui ir Užlaikymui PLAUKU.

Ar norite užlaikyti plaukus ant galvos? slenka plaukai? galva plika? ant veido yra papuškai? norite gaut rodą, kaip išgydyt ligas? Jeigu plaukai slenka ir randaei Plelekenų tai yra ženklų, kad galva paeilike plika už keliu mėnesių jeigu nesigydiot. Mūsų firma yra teisingiausia. Galite gaut visokių gydaolių. Turime apie pusę milijono laiškų su padėkavonimis nuo žmonių visokių tautycelių. Rašyk pas:

Prof. J.M. Brundza & Co. 990 Broadway & So. 8th St., Brooklyn, N. Y.

17 AKMENAIS "RAILROAD" LAIKRODĖLIS.

Ausuke užsukamas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Auksu dengtas, gvarantuotas 20 metų. Lukštai abi pusi uždaromi, gražiai engraviruoti. Absoliutiškai teisingai laiko laiką, specialiai vartojamas per tarnaujančius prie geležinkeliu ir per nuolat keliančius.

Paeiqsime vyriski ar moteriski laikrodėli gava pareikalavimā ir antrasā per C. O. D., le džiame išgzzeminuoti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresui. Jei rasite netinkanti, sugrāžinkite. Atmink, kad tu gal už panasų laikrodėli užmokėtum \$35.00, jei jį tau stulytų pirkti iškalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mėg duodame 14 karato paauksuota retežėli su brolioku dykal. **EXCELSIOR WATCH CO.** 908 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

ST. KEMPA
2804-06 Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Pristato vežimus veseilioms, krikštynoms, pagrabams ir tt. Jis yra vienintelis tikras ir telsingas tautietis. Prekes prieinamos.

Keystone Telefonas: East 42-65-A.

GEORGE BELAWSKIS
1216 S. 2nd St. Philadelphia.
LIETUVIŠKAS SALIUNAS

Lietuviški kvėpianti Cigarai, geriausia degtinė McHenry, Treiner ir kitų. Linksma vieta, geras patarnavimas, gryna lietuviška kalba.

Už apgarsinimus "Kovos" Administracija neatsako.

- "KOVOS" AGENTAI.**
- J. RUDMINAS**
Kazuno Aptlekoj, Shenandoah, Pa
 - J. VISOCKIS**
8139 Vincinunas Road, Chicago, Ill
 - FR. GOLUBICKI**
Box 172, Melrose Park, Ill
 - J. MATJOŠAITIS**
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 - G. A. PAPAUSKY & CO.**
1112 S. Leavitt St., Chicago, Ill.
 - MATT SENKUS**
46 Knox St., Lewiston, Me.
 - A. M. RUKAS**
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.
 - J. ŠUKIS**
70 W. 25th St., Chicago, Ill.
 - J. PETRIKYS**
1514 Ross Ave., Scranton, Pa.
 - J. M. ŠIMKUS**
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
 - A. A. REKLAITIS**
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
 - SIMON KARALIUS**
342 Lenox St., Norwood, Mass.
 - J. ZALANSKAS.**
11 Charter, St Exeter, N. H
 - A. KALASKY.**
Box 1306, Renton, Wash.
 - A. UNGURAITIS.**
120 Grand, St. Brooklyn, N. Y.
 - A. KAZEKEVIČIUS.**
P. O. BOX 60, Edwords Ind.
 - J. BINDOKAITIS.**
71 Henry St. Rochester, N. Y.
 - M.K. ŽVINGILAS.**
18 Foley st., Bristol, Conn
 - ALEX. BASEVIČIUS**
3019 Pulasky All., Pittsburg, Pa.
 - V. K. RAČKAUSKAS**
Scranton, Pa.
 - P. GLAVECKAS**
635 W. Lombard St., Baltimore,
 - J. KALAKAUSKAS**
55 1/2 Green St., Worcester, Mass.
 - J. J. VAITKVIČIUS**
227 Chapel St., New Haven, Conn

TELEPHONE { L. D. Market 1105
Local 553 B.

DR. M. WISSOTZKY

Europiškias Daktaras pribuvęs iš seno krajaus, iš Rusijos, specialistas visokių viduriniu ligu: širdies pilvo, žarnu, kepenų ir t.t. Gydau visokias ligas, kaip šviežias teip ir užsisenėjusias, ypatingai vidurių ligas, moterų, vyrų ir vaikų. Gydau visokias veneriškas ligas ir visokius sekretus užlaikau didžiausioje slapytėje. Kalbu lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Kurie norite būt tikrai išgydytais, kreipkitės prie manęs sekančiu antrašu:

142 Ferry St., Newark, N.J.

IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ DOVANAI!

Jei Amerikoje nemoki Angliškos kalbos, tai pats žinai, jog esi kaip nebylys.

Bet kiekvienas lietuvis, jei tik nori gali gerai ir lengvai išmoksi DOVANAI. Kiekvienas, kuris tik per mane užsirasys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikaltina, prisunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: "LIETUVA", VIENYBĖ" arba "KOVA" per metus; teip pat garstą didelę knygą veretą iš prancūzų kalbos "BALTRAMIEJAUS NAKTI", kurios prekė 75c. ir teip pat "GRAMATIKA—MOKYTOJU" angliškos kalbos. Kaip tik prislys 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus vieką apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirasymo. Dnodu dovanas, kad laikraščiu skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir svetimaučiai turėtų gramatiką, išmokyti anglišką kalbą.

Lygiai gauna dovanas, prisunčiant 2 dol. už „Laisvąją Mintį“

Pinigus siųskite per Money Order.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Teipat kiekvienam pasiunčiu savo Didelį Katalogą, visokių ir naujausių Lietuviškų knygų. Atsiųsk 2c marke.

M. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.